

1929 November 14
Csütörtök

5690 év March 11.

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja.

Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10
Telefon 9-77.
[Ejelli telefon (nyomda) 187
ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 1150 Le.
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egyhónapra 110 „

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egyévre 10 dollár
Hirdetések:
tarifa szerint vétetnek fel.

ORT

Ásválogatott Bécs, a bécsi munkás- és félmillió schil- már folyamatban van. Évi munkásolimpiát- zándékoznak megtar- sz Románia munká- s- jük, hogy megismé- avurját, amikor is v- tballolimpiázt.

g- jainak kedvezm- j- léti bizottsága ak- k kedvezményes vá- i utalványokkal vá- Az akció máris igen l- biztat és rövidesen zoknak a keresked- k a Heggibbor taejai edvezményeket fog- tesen a színházak és rendelkezésére állanak akciójának.

Állások állása

5	4	1	9:4	9	
4	3	1	13:3	6	
5	2	1	2	11:11	5
4	2	1	1	7:10	5
3	2	1	1	8:6	4
6	1	1	4	9:14	3
5	—	—	5	2:11	0

mesvár

6	9	—	19:	3	12	
7	5	2	—	17:	7	12
6	4	1	1	18:	4	9
6	3	1	2	16:	15	7
6	3	—	3	17:	12	6
7	2	1	5	19:	18	5
8	2	1	5	9:	24	5
6	1	2	5	9:	12	4
6	—	1	5	7:	15	1
5	—	1	5	2:	14	1

Arad.

—	—	36	6	16
—	2	33	11	12
1	1	38	6	11
2	2	17	18	8
—	3	15	20	8
1	3	20	16	7
1	4	10	28	5
1	5	8	28	5
—	6	6	29	—
—	6	1	22	—

Értesítések

Szabósegéd
szabász,
önállóan dolgozó, 35 éves, nőlen, ki a női angol munkát is végzi állást keres. Vidékre is megy. Cím: STRAUSZ Cluj, Str. Otetului 2.

Izletes
kóser házikoszt
kapható
házhöz szállítva is
TEJCSARNOK
Unió-utca 9. sz.

ELADÓ valódi fap-
Tacsó, dísz galambok, galambház, stb.
Bővebbet GYUR-
bácsnál a Moldován-
vendéglőben (CLUJ,
Szent György-tér).

veset,
háborus irodalomból
gaton a helyzet vál-
123
ktve 163
Kelet könyvostályában

Fegyverszüneti parádé és vámbéke

A fegyverszünet tizenegyedik évfordulóját minden győztes államban közszerű pompával ünnepelték meg: felvonultatták az összes ágyukat, megcsillogtatták a szuronyok élet, a csapatok katonáinak fején ragyogtak a rohamsisakok, a löszergyárakban pár percre megállott a munka — és Hoover elnök a washingtoni szenátusban megállapította, hogy a gyönyörű fegyverszüneti emlékünnap pillanatában harmincmillió ember áll fegyverben szerte a világon.

A fegyverszüneti ünnepek külsőségei mögött tehát egy újabb fegyverszüneti lehetőség árnyai vonultak fel, ha ugyan a legközelebbi fegyverszünet alkalmával lesznek még élő emberek, akik ezt a fegyverszünetet aláírhatják. Reméljük, hogy még lesznek. Sőt a jelekből ítélve még azt is remélhetjük, hogy a legközelebbi fegyverszünet jubileumát a jelenlegiekhez hasonló fegyveres felvonulással fogják ünnepelhetni a legközelebbi világbéke akció szónokai.

Nagyon szép dolog a kegyelet, még akkor is, ha legtöbbször nincs mögötte egyéb, mint képmutatás. A látványosság akkor is tetszetős, ha a látványosság csak céger, amelynek hivallgó külsősége mögött a valóság csontváza vigyorog. Néha egy kis látványosság elég arra, hogy az emberek megvaduljanak. Sajnos, a napjainkban divatos fegyverszüneti látványosságok és békemanifestációk előrevetik árnyékát egy újabb megvadulásnak, — amikor mindenki békét akar, de közben már hangosan kiabálja a legfrissebb háborus jelszavakat. A világháború kitörése előtt is mindenki békét akart és a végén mindenki a lövészárkok vérmocskába került bele rövidesen.

Hoover amerikai elnök nagyon találóan mondotta, hogy nem hisz abban a békében, mely harmincmillió ember szuronyára épül. Azok, akik nincsenek olyan felelős állásban, mint Hoover, ezt már sokkal régebben így hitték. A baj csak az, hogy a hittől és meggyőződéstől napjainkban mérhetetlen nagy lett az út a cselekedetekig, s mialatt a Hooverek, Briandok és egyéb felelősök békekerül szaválnak, lefegyverzést és leszerelést hirdetnek: egyetlen mozdulattal, vagy lényeges tettel nem próbálnak gátat vetni a további fegyverkezéseknek.

Valahol tehát baj van az akaratok és a tények körül. Vagy a tények hamisak, vagy az akaratok. Ha szeretnők a hangzatos megállapításokat, talán azt is mondhatnók, hogy mind a kettő hamis. A tények is és az akaratok is.

Vagy az államhatalom ereje gyöngye, vagy azoknak az akarata tulerős, akik szembe tudnak helyezkedni az államhatalommal. Különbön lehetetlen volna elképzelni, hogy minden politikus békét akar s a valóságban mégis egy új világháború konturjai bontakoznak ki. Az amerikai Shaerer-botrány azt igazolja, hogy a nehéziparosok trösztje erősebb az államhatalomnál, vagy pedig az államhatalom nem elég elszánt és erős arra, hogy ezekre a kalózkokra halálcsapást mérjen.

A kontrasztok, az ellentétek korszakát éljük. Csupa ellentmondás, zürzavar galibvitja össze az emberek gondolkodását. A szeméid előtt malasztal teljesen szelid, békés filmek peregnék, mialatt a filmszínházak körül martalócok állkodnak, hogy az éjszaka sötétjében

elgáncsolják a békekesség barátait. A Népszövetség szobái szinte áporodottak a pacifista jelszavaktól, viszont a municiógyárak dividendái egyre növekvő tendenciát mutatnak. A leszerelés még messze van, de azért már egy újabb áfiumot találtak ki a világháború megelőzésére. Ez a legújabb áfium: a vámbéke előkészítése. A Népszövetség 10 titkársága tudvalevőleg december 31-re összehívta a vámbéke előkészítésével megbízott konferenciát.

Nagyon szép feladat, főleg pedig tetszetős, csak az a baj, hogy ez a vámbékeleserelés nem lesz külön a fegyveres leszerelésnél. Hiszen az egész fegyverkezési akció tulajdonképpen azért olyan lendületes szerte a világon, mert a tényleges és jelenlévő gazdasági háborukat akarja támogatni. Minden állam Európában munkanélküliséggel, a fo-

gyasztás és a termelés csődjével küzd s minden egyes állam épen a vámtételek állandó fokozásával, a behozatali és kiviteli vámokkal való manővrozásal próbál megoldást találni a maga belső kríziseire. Ez a krízis pedig természetszerűleg bontja meg a nemzetek közötti harmóniákat, élesíti ki a faji és szociális ellentéteket s mivel minden dolog ezen a világon mindennel összefügg: csak természetes, hogy a krízisre a hadiköltségvetések emelését találják ki kuruzslói gyógyszerként.

Az a konferencia tehát, melyet a Népszövetség urai a vámbéke enyhítésére hívnak össze, szintén nem más és nem több, mint tüneti kezelésre irányuló kísérlet, amely eleve irtózik a bajok gyökeres orvoslásától. Teljes leszerelés nélkül ugyanis nincs igazi vámbéke, viszont amíg valódi vámbéke nincsen, ad-

dig minden óráció a leszerelésről — blöff és megtévesztés.

A fájó és a szomorú az, hogy ezt épen úgy, mint Hoover, a többi felelősök is nagyon jól tudják, de mert nincs sem tényleges, sem erkölcsi bátorságuk ahhoz, hogy nevének nevezzeék a gyermekket: megmaradnak a problematikus értékű konstatacióknál, megmaradnak a szép szavaknál s a tények történelmi alakulását rábizzák a dolgok logikájára. Sajnos, a dolgok logikája sokkal erősebb a frázisoknál. A nagy megállapításoknak, a hangzatos igazságoknak a vége előbb-utóbb az lesz, hogy a vámlentétek, épügy mint a fegyveres ellentétek, — egy szép napon a harmincmillió fegyver eldördülésében találják meg a kegyetlen és egyetlen megoldást. (s.)

Tetőpontra hágott a pánik a newyorki tőzsdén

A játékszenvedélyek nyomában gombamódra szaporodnak a sikkasztások. Háromszáz vidéki pénztintézet került válságba. Tovább tart az áresés

London, november 13. A newyorki tőzsde tegnapi napja minden eddiginél feketébb volt. A pánik tetőpontra hágott. Az eladási hullám óriási méreteket öltött. Több mint hat millió részvényt dobtak a piacra hihetetlen olcsó árfolyamokon, de vevők ezuttal sem jelentkeztek, 280 vezető részvény olyan mélypontot ért el, mint a milyent még soha.

Egyik tőzsdei szakértő az értékpapírok értékvesztéseit átlagosan, az eddigi árfolyamok kéthötödére teszi.

A játékszenvedély fokozódása fokozott mun-

kát ad a rendőrségeknek. Napirenden vannak a sikkasztások s a bűncselekmények oka kizárólagosan az, hogy az eltulajdonított pénzzel játszani akartak a tőzsdén.

A newyorki lapok szerint több mint háromszáz vidéki pénztintézetet a tőzsdékrach komoly válságba sodort. Ezek közül alig egy néhány fogja a esődöt elkerülni.

London, nov. 13. Newyorki jelentés szerint a tőzsdézárulat előtt továbbtartott az újabb áresés. Megszűntek az intervenciók vásárlások is s így a bizalmi krízis elérte mély-

pontját. A fizetésképtelenségek hírei fokozták a baisszetendenciát. Záratkor az United States Stahl Comp. részvényeiből tízezer pakettet dobtak piacra s ezek a részvények jegyezhettek fel tegnap a legnagyobb arányú áresést. Ezenkívül több más vezető értékpapírban újabb 25—28 dolláros áresések állottak elő. Az élelmiszer-vállalatok részvényei is s a buza és cukorárakban állott be nagyarányú zuhanás. Chicágóban a buza ára elérte az ideai mélypontot, amennyiben a tegnapi tőzsdén újabb hét centtel alászállott.

Vlad Aurél és Dan Sever kiléptek a kormányból

A kormányátszervezés arra fog szorítkozni, hogy a lemondások folytán megüresedni két tárcát belőlük. Stan Vidrighin megváltik a C. F. R. vezérigazgatói tisztjétől

București-Bukarest, november 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). Maniu Gyula miniszterelnök ma délben kihallgatáson jelent meg a régenstanácsnál, és be- terjesztette aláírás végett a miniszteriumok reorganizálásáról szóló törvényjavaslat értelmében kibocsátandó dekrétumot három miniszterium egybe- olvadásáról a következő elnevezésekkel: 1. közmunkaügyi és közlekedésügyi miniszterium, 2. munkaügyi, egészségügyi és népjóléti miniszterium, 3. közoktatásügyi és kultuszminiszterium. Az új alakulás november 15-vel lép életbe, és ugyanazon napon a szövetkezetek központi hivatala a munkaügyi miniszteriumtól a földmívelésügyi miniszterium hatáskörébe megy át. A délután folyamán a miniszterelnök hosszabb meg- beszélést folytatott Mihalecheval, majd felkereste lakását a gyöngéledő Vaid- a Sándor belügyminisztert, akivel a kormány átszervezéséről tanácskozott. A személyi elégedetlenségek és nehézségek az utóbbi napokban oly magasra csaptak, hogy a miniszterelnök lemondott a kormányról széles alapokon tervezett átszervezéséről és elhatározta, hogy átszervezés helyett egyszerűen kiegészíti kabinetjét, illetőleg betölti Alevra tábornok és Popovici Mi-

hály pénzügyminiszter lemondásával megüresedett tárcákat.

A miniszterelnök helyzetét megkönnyítette az, hogy Dan Sever és Vlad Aurel, akiknek miniszteriumait az új törvény megszünteti, november 15-ével benyújtották Maniunak lemondásukat. Egyes kormánytagok azonban olyan tulzott és indokolatlan követelésekkel léptek fel, hogy a kormány átszervezése abban a formában, amelyben azt Maniu elképzelte és amely lehetővé tette volna friss erők beömlesztését a kormány vérkeringésébe, — nem volt keresztülvihető. Az „Adeverul”-ban Scrutator cikket ír erről a kérdésről és hibáztatja, hogy Maniu elejtette a kormány átszervezésének gondolatát. Ma inkább mint valaha, — írja Scrutator — szükség lett volna arra, hogy az egész kormány-munkának és a párt életének lendületet adjon új erők bevonása, — egy egyszerű kiegészítés azonban nem oldja meg a kormány belső problémáit és nem alkalmas arra, hogy szembeszálljon a jövő nehézségeivel.

Ugyancsak ma délelőtti a régenstanács elé terjesztette Maniu a parlament megnyitása alkalmával felolvasandó beszéd tervezetét. Péntek délelőtti a szokásos ünnepi külsőségek között megnyílik a parlament, amely péntek délután már munkához is lát. Mint azt már jeleztük, elsősorban bizonyos katonai törvények módosításáról szóló törvényjavaslatok, az új kereskedelmi és polgári kodex, valamint a főiskolai

oktatás revíziójáról szóló törvényjavaslatok kerülnek a parlament elé. A kormánynak nem lesz nehéz dolga, mert az ellenzékét csak az averescánusok, lupisták és iorgisták fogják a parlamentben képviselni. A liberálisok kedd délután hozott határozatuk értelmében nem térnek vissza a parlamentbe, arra való hivatkozással, hogy a kormány olyan politikát folytat, amely kényszeríti a liberálisokat arra, hogy revízió alá vegyék csaknem az összes kormányténykedéseket, mihelyt hatalomra kerülnek. Ez természetesen nem egyéb, mint hánánál fogva előráncigált érv. A valóságban a liberálisok taktikai okból nem vesznek részt a parlament munkájában, — részint mert így kívánják indokolni parlamentben kívül indított kormánybuktató akciójukat, a másik oldalról viszont így akarnak pressziót gyakorolni a külföldi közvéleményre. Stan Vidrighin, az államvasutak vezérigazgatója, a Dimineata jelentése szerint a napokban le fog mondani a CFR. élén elfoglalt állásáról és ismét elfoglalja a temesvári vízművek igazgatói állását. Vidrighin ismeretesen azt kérte, hogy az állam őt speciális szerződéssel angazsálja az államvasutak élén, Madgearu elutasító álláspontja miatt azonban a kormány Vidrighinnek ezt a kérését nem tudta honorálni. F sajtó Vidrighinnek a CFR. élén kifejtett munkásságával nem mindenben volt megelégedve.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A nagyváradai helyi csoport reorganizációs közgyűlése

Vasárnap délelőtt zajlott le nagy érdeklődés mellett az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagyváradai helyi csoportjának tisztújító közgyűlése. A közgyűlésen, amely a Kereskedelmi Csarnokban díszteremben folyt le, a központ képviselőjében Giszkalay János, Péterffy Endre és Weinberger Nándor jelentek meg. Bárdos Imre dr. elnöki megnyitóját vezette be a közgyűlést, aki visszapillantást vetett az elmúlt két év munkájára, amióta a helyi csoport nem tartott közgyűlést. Wasserstrom Sándor a Mizrahi nevében, Landau Adolf pedig a cionista ifjúsági blokk nevében üdvözölte a közgyűlést. Ezután Leitner Zoltán a helyi csoport működéséről, dr. Markovits Ignác a Keren Kajemet-munkáról, Blum Zsigmond pedig a Keren Hajjeszod-tevékenységéről tartott részletes jelentést.

A beszámoló elhangzása után Giszkalay János tartott nagyhatású beszédet. A zsidó génius profétalelkű, hatalmas szellemének, Deborának idézetével kezdte meg szavait: „Átok azokra, akik nem jönnek Isten segítségére... Istennek talán szüksége volna a véges emberi erő segítségére? Ez istenkáromlás volna, Deborá pedig Isten szavait hirdette. Egy csodálatos és egyedülálló Istenre és világegyetemesre mutatnak ezek a szavak, amelyek azt jelentik, hogy Isten műve hatalmas, de örökké újra és újra teremtődik és a teremtés nagy művében Isten kiszemeli a véges emberi erő tevékenységét, hogy munkatársa és segítőjára legyen. Egy harmónikus együttműködést vár Isten az emberektől és átok azokra, — így szól a lángelkű profétasszony —, akik kivonják magukat ezen isteni műben való részvétel alól. Szónok történelmi távlatokban vizsgálja a zsidó nép újjászületésének sajátos törvényszerűségeit. Valahányszor a zsidóságot a teljes asszimiláció veszedelme fenyegette, mindannyiszor nagy fia támadt Izraelnek, aki a népet visszavitte arra a földre, amelyből az eredete fakad, mert csak ott tud regenerálódni és ismét magába szívni azt az ősi semita géniust, amely alkalmassá teszi missziójának betöltésére. A történelem során négy ízben alapított hazát az ősi földön a zsidó nép és most, az újkori asszimiláció mélypontja után, az ötödik honfoglalás ideje következett el és „átok azokra, akik nem jönnek Isten segítségére...“

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után megejtették a tisztújítást. A helyi csoport elnökévé egyhangulag Nussbaum Sámuel, a Zs. N. Sz. társelnökét választották meg. A vezetőség többi tagjai a következők: dr. Váradi Ödön és Leitner Zoltán alelnökök, Stern S. Endre pénztárnok, Epstein Samu és Siebermann Andor ellenőrök, titkár Blum Zsigmond, kulturreferens dr. Kohányi Rezső, Keren Kajemet-referens dr. Markovits Ignác, Keren Hajjeszod-referens dr. Bárdos Imre, jogvédelmi-referens, illetve bizottsági tagok: dr. Weimann Izsó, dr. Löw Béla, dr. Markovits József, dr. Weisz Zoltán, WIZO-referens Rosenberg Manci, ifjúsági referens Landau Adolf. Az egyes referensek a Központ által kidolgozott munkaprogram értelmében külső csoporttagok bevonásával fogják bizottságaikat megalakítani. A vezetőségen kívül 65 tagú választmányt választott a közgyűlés.

Délután a nagyváradai cionista ifjúsági egyesületek blokkja tartott közgyűlést, Landau Adolf elnöklése mellett, akinek megnyitói szavai után Schwartz Miksa, az erdélyi sómércsapatok főparancsnoka üdvözölte a közgyűlést és az eddigienél is fokozottabb munkára hívta fel az ifjúságot. Wasserstrom Sándor a Mizrahi, Beck Annus az Aviva, Becker Miklós a helyi sómérszervezet, Grünberger József és Glückmann Zoltán a Barissza nevében üdvözölték a közgyűlést, egyben pedig felolvasták a különböző jelentéseket, amelyeket a közgyűlés tudomásul vett. Péterffy Endre a Zsidó Nemzeti Szövetség, a Keren Kajemet és a kolozsvári cionista ifjúsági blokk nevében üdvözölte a közgyűlést, majd Giszkalay János tartott lelkes, munkárahívó beszédet az ifjúságnak. Ugyancsak vasárnap délután tartották meg ünnepélyes keretek között a sómérváratást, amelyen Schwartz Miksa, Fe-

hér Dezső nagyváradai lapszerkesztő és Giszkalay János tartottak buzdító beszédet. Este a Kereskedelmi Csarnokban kitűnően sikerült diszvacsozra volt, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

Dr. Kohn Hillel előadása Déván és Hátszegen. November 10-én vasárnap dr. Kohn Hillel a Zsidó Nemzeti Szövetség képviselőjében meglátogatta a dévai és hátszegi helyi csoportokat, hogy beindítsa a reorganizációs munkát. Déván vasárnap délelőtt 11 órakor népes taggyűlés volt a zsidó hitközség tanácstermében. A gyűlést a Hatikva vezette be, majd a kolozsvári zsidó kórház felavatására utazott dr. Szege Ernő távollétében a helyi csoport alelnöke, dr. Laufer Andor üdvözölte dr. Kohn Hillelt. A Wizo nevében öv. Mihály Károlyné, az ifjúsági blokk nevében pedig Rapaport Jánosné köszöntötte a Szövetség kiküldöttét. Ezután dr. Kohn másfélórás előadásban ismertette a zürichi két kongresszus lefolyását, a palesztinai eseményeket és ezekkel kapcsolatban az arab és angol problémát. A nagy tetszéssel fogadott előadás után a gyűlés az Eskü elnevezésével ért véget. A gyűlés befejeztével dr. Kohn beható tárgyalásokat folytatott a vezetőkönistákkal a helyi csoport újjászervezéséről. — Délután hat órakor Hátszegen beszélt dr. Kohn Hillel nagyszámú közönség előtt. A gyűlést Abraham József bankigazgató nyitotta meg, majd Löwy Lipót üdvözölte a vendéget, akinek egyórás előadását Hátszeg cionista közönsége nagy figyelemmel halgatta végig.

Nyolcvanmillió lejes panama derült ki a tegnapi Bukarestben letartóztatott két alezredestől

A szállítócég le akarta szállítani az alezredek „jutalékát“ és így robbant ki a panama

Bucuresti-Bukarest, nov. 13. (Az Új Kelet tudósítójától.) Tegnapi számunkban röviden beszámoltunk Popescu és Furtuna alezredek letartóztatásáról, akiket in flagranti értek tetten. A bukaresti lapok mai számukban részletes tudósításban számolnak be a két letartóztatás előzményeiről. Gropper asszony, a Berthelot utcában lévő „Radio Mondial“ cég tulajdonosnője, akinek nagy külföldi képviselői voltak, két esztendő óta szállított a hadseregnek rádió felszerelési cikkeket Furtuna alezredek révén, aki a szállítványok értékének tíz százalékát kérte és kapta jutalékul Gropper asszonytól. Két esztendő leforgása alatt több mint 700 ezer lej jutalékot fizetett ki az asszony Furtuna alezredeknek. Röviddel ezelőtt a hadügyminisztérium műszaki osztálya Popescu alezredest bízta meg a rádiófelszerelések beszerzésével. Furtuna hivatalának átadásával egyidejűleg a tíz százalékos jutalékot is örökségként hagyta utódjára. A dolgok tovább mentek, Gropper asszony tovább fizette a tíz százalékos jutalékot, amelyen a két tiszt testvériesen megosztott.

Egy legutóbbi nagyobb szállítás alkalmával Gropper asszony közölte Popescu alezredekkel, hogy csak 5 százalék jutalék-

Vegyen nálam hibanélküli selyemharisnyát 63 Leiért

Egyedül csak nálam kap hibanélküli selyem férfisoekni párját

39 Leiért

Kizárólag csak nálam vehet női és férfi pulloverert vagy mellényt már

227 Leiért

Higyen nekem és tegyen próbavásárlást!

SIPOS harisnya, keztü kötött és rövidáru üzlet

Cluj, Cal. Regele Ferdinand No. 8.

Felhívás a kolozsvári zsidó joghallgatókhoz. A kolozsvári Zsidó Diákmenza vezetőségének kezdeményezéséből felkérjük az összes Kolozsváron tartózkodó joghallgatókat, hogy szombaton este félkilenc órakor egy jogászegyesület megalakítása céljából a Zsidó Diákmenzában Str. Dorobanilor 11. megtartandó alakuló közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Az előkészítő bizottság.

között ellopták bőröndjét, amely különböző értékű tárgyakon kívül a londoni Barclays-bank kétszáz angol fontra szóló hitelleveletét is tartalmazta. A szálloda portása bedőlt a szélhámos trükkjének és nagyobb összeget kölcsönzött az „előkelő id-gennek.“

Dicketts délután felkereste az Astoria bárt is, ahol a főurnak ugyanazt a mesét adta elő. Itt is sikerült nagyobb kölcsönt kölcsönözni. A szélhámos azután autótaxit bérelt, melyen Bécsbe akart utazni. Salzburg közelében, Neumarktban azonban váratlanul megállította az autót, kifizette a sofőrt és egy ottani szállóban vett ki szobát. Néhány órával később a szélhámos már a rendőrség kezén volt. Amikor az angol este nem jelent meg a szállóban, az Europe szálloda portása gyanút fogott és értesítette a rendőrséget. A szélhámos tartózkodási helyét rövidesen kinyomozták és rendőri bizottság utazott Neumarktba, ahol Dicketts letartóztatották. Kihallgatás során tiltakozott letartóztatása ellen és megmutatta utlevelét, amely szerint 1899 május 31-én született Londonban. A letartóztatott azt vallotta, hogy mint író keresi meg kenyerét és a lopás következtében pillanatnyi pénzzavarba jutott. Vallomása szerint már nagyobb összeget kért táviratilag londoni bankjától. Megállapítást nyert, hogy Dicketts tényleg küldött hasonló táviratot, amelyre azonban még válasz nem érkezett. A salzburgi rendőrigazgatóság érintkezésbe lépett a barcelonai és a német rendőrhatalmakkal, hogy a letartóztatott személyéről felvilágosítást nyerjen.

A jóvátételi konferencia ma befejezi ülését

Páris, november 13. A keleti jóvátételi konferencia ma hallgatja meg a bolgár delegáció előterjesztését. Beavatottak szerint a konferencia ma be is fejezi ülését.

Thomas Mann nyerte el az idei irodalmi Nobel-díjat

Berlin, november 13. Stockholmból jelentik, hogy az irodalmi Nobel-díjjal Thomas Mann tüntették ki. Az író most 55 éves és Münchenben él. 1912 óta nem történt meg, hogy német író tüntettek volna ki díjjal. Akkor Gerhardt Hauptmann kapta.

Stockholm, november 13. A Nobel-díj bizottsága december tizedikén adja ki a díjakat az idei nyerteseknek.

A Svéd Tudományos Akadémia a fizikai Nobel-díjat 1928 évre Richardson londoni és 1929 évre szóló fizikai díjat Broglie Lajos Viktor herceg, párisi egyetemi tanárnak ítélte oda.

Az amerikai sajtó korszakalkotónak jelzi Hoover elnök fegyverszüneti évfordulói beszédét

Newyork, november 13. Az amerikai sajtó korszakalkotónak jelzi Hoover elnök fegyverszüneti évfordulói beszédének azt a részét, amely javasolja, hogy az élelmszer-szállító hajóknak épen olyan különleges elbánás biztosíttassék a tengeren, mint a kórházhajóknak. Az amerikai közvélemény most érdeklődéssel várja, hogy az európai tengeri hatalmak milyen álláspontot fognak elfoglalni a felvetett eszmével szemben.

Három millió dollárt síkkasztott egy állítólagos amerikai író, akít most Salzburgban letartóztattak

Bécs, nov. 13. Salzburg közelében ma letartóztatták Walter Charles Dicketts állítólagos író, akít a kanadai hatóságok hárommillió dollár elikkasztása miatt kóroznak. A salzburgi rendőrség kihallgatta Dickettsét, aki azonban tagadta a terhére rótt büntetést. A szenzációs letartóztatásról a következő részleteket sikerült megtudnunk: Walter Charles Dicketts Ontarióban összeköttetésben állott az ország legnagyobb pénzintézetével. Több sikeres tranzakciója után sikerült az intézet bizalmába férkőznie és összeköttetéseit arra használta fel, hogy hárommillió dollárt elikkasszon. Amikor csalásai kiderültek, megszökött és minden valószínűség szerint Európa felé vette útját. A rendőrség távirati uton fordult a kanadai hatóságokhoz és felvilágosítást

kért Dicketts személyéről. Az állítólagos Dicketts Amerikában Morreton néven is számos szélhámoságot követett el. A letartóztatott Európában folytatta szélhámoságait és Barcelonában az angol klub igazgatójának, mint a Gladstone Corporation képviselője mutatkozott be és e minőségében nagyobb összeget csalt ki az igazgatótól. Dicketts azután eltűnt Spanyolországból. A barcelonai hatóságok azt hitték, hogy a szélhámos Amerikába tért vissza. Dicketts azonban a valóságban beutazta a kontinens több országát és legutóbb Németországban tartózkodott. A szélhámos tegnap reggel érkezett Salzburgba, ahol a Hotel Europe-ban szállott meg. Amikor a szálloda személyzetének feltűnt, hogy podgyász nélkül érkezett, kijelentette, hogy Ulm és München

A ko

Vagy janzu

Bucuresti-Bu niu miniszterelnökségi-terelnökségi-kesztették meg szót megnyitót végét, amely litja a Maniu munkájának n zik a trónbesz és megállapít stabilizálni és sulyba hozni. után, hogy a ban a hadsere közö és a fő sával kapcsol kívül tárgyal tető jog, val törvény mód kat is.

Tegnap dél Maniu miniszterelnök begyült újságt a kormány ában. A minis lapirók felé k kritikálta a bu magatartását. desét arra ha személyi kérd nap után fa izgalomban a telessége az le niu — hogy a készülő és szióban tárgy latokkal fogl

Az Új Kele csak jelen v kérdezte ezut a trónbeszéd által beigért á általában va sebségeket kérdése rend terelnököt. nem kinos I amely után a anélkül, ho választ adott

A jelenlév niszterelnök rázták, hogy feledezett a trónbeszédbe

A kormány lapunk más í radt. Bukare lefonjelentés döntése értel kedelemügyi munkaügyi egyesített m niszterüromok közlekedésüg a közmunka gában foglal ki a miniszte zése a korm ciónának pre gaszkodott a prezentánsa ban.

Általános a kormány k nem oldja r gyakorlati ki mint elhalas nalu átszerv ben arról b átszervezés

lán már ja ténni. Az v alapján, a Maniu Gy da, külüg pénzügymin kereskedelm munka és cu Nites dügyi min miniszter C lesügyi min A kormá meg az al

Nyilvánosságra került az új kormánylista

A kormány kifejejtette a trónbeszédből a kisebbségi kérdést

Vagy január elsején, vagy tavasszal lesz meg a nagy kormány átszervezés. Argetoianu egy angol lapban Maniu mellett nyilatkozott

București-Bukarest, november 13. Maniu miniszterelnök és Lugosanu miniszterelnökségi államtitkár tegnap este szerkesztették meg az új parlamenti szeszszót megnyitó trónbeszéd végleges szövegét, amely mindenekelőtt is felállítja a Maniu-kormány egy esztendő munkájának mérlegét. Ezután foglalkozik a trónbeszéd a pénzügyi helyzettel és megállapítja, hogy a lejt sikerült stabilizálni és a költségvetést egyensúlyba hozni. A trónbeszéd közli ezután, hogy az új parlamenti szeszzióban a hadsereg reorganizációjára vonatkozó és a főiskolai oktatás módosításával kapcsolatos törvényjavaslatokon kívül tárgyalni fogja a parlament a büntető jog, valamint az állampolgársági törvény módosításáról szóló javaslatokat is.

Tegnap délután hat órakor, midőn Maniu miniszterelnök távozni akart a miniszterelnökség palotájából, az egybegyűlt újságírók kérdést intéztek hozzá a kormány átszervezésével kapcsolatban. A miniszterelnök a bukaresti hírlapírók felé fordulva indignált hangon kritizálta a bukaresti sajtó egy részének magatartását, amely az átszervezés kérdésére arra használta fel, hogy bizonyos személyi kérdéseket élezzon ki és napnap után fantasztikus hírekkel tartsa igazolomban a közvéleményt. A sajtó kötelessége az lett volna — mondotta Maniu — hogy személyi kérdések helyett a készülő és az új parlamenti szeszzióban tárgyalásra kerülő törvényjavaslatokkal foglalkozzék.

Az Uj Kelet munkatársa, aki ugyancsak jelen volt a beszélgetésnél, megkérdezte ezután a miniszterelnököt, hogy a trónbeszéd megenlíti-e a kormány által beígért kisebbségi törvényt és hogy általában van-e a trónbeszédek a kisebbségeket érintő része. Az újságíró kérdése rendkívül meglepte a miniszterelnököt. Néhány másodpercnyi, csaknem kínos hallgatás következett be, amely után a miniszterelnök eltávozott anélkül, hogy a kérdésre érdemleges választ adott volna.

A jelenlévő bukaresti újságírók a miniszterelnök magatartását azzal magyarázták, hogy a kormány bizonyára megfontolte a kisebbségi törvénynek a trónbeszédben való iktatására.

A kormány átszervezése, mint arról lapunk más helyén beszámolunk, elmaradt. Bukaresti tudósítónk késő esti telefonjelentése szerint, a miniszterelnök döntése értelmében az ipari és kereskedelmi tárcát Raducanu eddigi munkaügyi miniszterrel töltik be, az egyesített munka- és egészségügyi minisztériumok élére Voicu Nitescu, a közlekedési tárcá élére pedig, amely a közmunkaügyi minisztériumot is magában foglalja, Pan Halipát jelölték ki a miniszterelnök. Pan Halipa kinevezése a kormányzópart beszarabiai frakciójának pressziójára történt, amely ragaszkodott ahhoz, hogy Beszarabia reprezentánsa helyet kapjon a kormányban.

Általános azonban a vélemény, hogy a kormány kiegészítésének ez a formája nem oldja meg a fennálló személyi és gyakorlati problémákat és nem egyéb, mint elhalasztása a kormány nagyvonalú átszervezésének. Politikai körökben arról beszélnek, hogy az általános átszervezés a jövő év tavaszán, de talán már január elsején meg fog történni. Az új kormánylista, a fentiek alapján, a következő: miniszterelnök Maniu Gyula, belügyminiszter Vaida, külügyminiszter Mironescu, pénzügyminiszter Madgearu, ipari és kereskedelmi miniszter Raducanu, munka- és egészségügyi miniszter Voicu Nitescu, közmunka és közlekedési miniszter Pan Halipa, hadügyminiszter Cihoski tábornok, földművelésügyi miniszter Mihalache.

A kormány kiegészítése nem oldja meg az alminisztériumok betöltésének

kérdését sem. Egyelőre az eddigi alminiszterek maradnak helyükön. Az új miniszterek ma délben már leteszik az

esküt a régenstanács kezébe.

București-Bukarest, november 13. A Daily Chronicle munkatársa, aki Ro-

Németországra is átterjedt az angliai itéletidő

London, nov. 13. A La Manche-csatorna felett tegnap egész napon át tartott a vihar. Több gőzös segélykérő jeleket adott le. Egyik Ostende és Dover között közlekedő hajót az orkán a brightoni part-hoz sodorta, ahol nekivágta a magas sziklás partnak. A legénységet és az utasokat köteleken emelték ki a száz lábnyi mélységből. Londonban és a Thames tor-

kolata körüli területen számos ház súlyosan megrongálódott. Az ir partonál több haláshajó elcsúszott. Az orkán halálos áldozatainak száma a szárazföldön nyolc.

Berlin, nov. 13. Kassel közelében a vihar ledöntötte a magasfeszültségű áram oszlopait s a vezetőkeket az elektromos vasut sineire zuhantak. Egyik szerelvény

mánia politikai helyzetét tanulmányozza lapja megbízásából, beszélgetést folytatott Argetoianuval. A volt földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy ő miután a liberális pártból kilépett egyik politikai pártcsoporthoz sem tartozik, épen ezért objektíven ítéli meg a helyzetet. Véleménye szerint, a nemzeti parasztpártnak még uralmon kell maradni, mert alkalmat kell adni a Maniu-kormányának arra, hogy megmutassa, mit tud.

Politikai körökben Argetoianu kijelentése nagy feltűnést keltett.

Rendbontás nélkül mult el az osztrák közvélemény emlékünnepe

Miklas elnök az alkotmányreformról, felfedezték a Heimwehr titkos fegyverraktárát. Heimwehristák megölték egy munkást

Bécs, november 13. A köztársaság ünnepe az országban rendbontás nélkül mult el. A szociáldemokraták mindenütt rendezték meg a felvonulásaikat és gyűléseiket. Miklas szövetségi elnök délben fogadta Gürtler és Waber nemzetgyűlési elnököket.

Bécs, november 13. Miklas elnök tegnap Gürtler és Waber nemzetgyűlési elnökkel folytatott beszélgetés során annak a reményének adott kifejezést, hogy a parlament mielőbb tétő alá fogja hozni az alkotmányreformot, hogy azután rögtön hozzáfoghasson a közgazdasági, kulturális és szociális törvényalkotáshoz, amelyek

az ország jelenlegi helyzetében óriási horderevvel bírnak.

Bécs, november 13. A lapok szerint Miklas elnök tegnapi kijelentései jó hatást gyakoroltak a pártok körében. Nincs kizárva annak a lehetősége, hogy az alkotmányreformot most már sürgősen le fogják tárgyalni s a nemzetgyűlés áttér fontosabb problémák megvitatására.

Páris, nov. 13. A Chicago Tribune tudósítójának közlése szerint Stájerországban a Heimwehr titkos fegyverraktárát felfedezték. Találtak 20 ezer fegyvert, 18 ágyut, 400 géppuskát, számos aknavetőt,

lángszórót és több páncélautót, valamint nagymennyiségű lőszert, robbanó- és más hadianyagot.

Bécs, nov. 13. Wiener-Neustadt közelében, Katzelsdorf határában kiránduló Heimwehr-tagokat politikai ellenfeleik megtámadták s ebből lövöldözés keletkezett. Bernhard Jeromos munkást két lövés halálosan találta s a helyszínen kiszervezték. A Heimwehrek csoportját a Bécs felé vezető visszatérő uton a hatóságok feltartóztatták s egyik Heimwehr-tagot, akit a gyilkosság gyanúja alaposan terhel, őrizetbe vették.

Boila Romulus válaszol az ellenzéki sajtó koncentrikus pergőtűzére

Az esküt nem tett tisztviselők a sajtótámadások ellenére is hozzá fognak jutni nyugdíjukhoz

Cluj-Kolozsvár, november 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Boila Romulus dr. szenátusi alelnököt az esküt nem tett tisztviselők nyugdíjaztatásával kapcsolatban a liberális sajtó részéről sorozatos támadások érték. Az „Uj Kelet” szerkesztője ma fölkereste dr. Boila Romulust, aki a következőket jelentette ki az újságíró előtt:

„Sohasem olvastam az említett lapokat, tudva, hogy minden amit irnak, hamis és hazug. Az egész kampányt, amelyet hónapok óta a volt magyar tisztviselők nyugdíjgyűlésében ellenem indítottak, infámiának tekintem. Ez a hágjárát rávall az arra bujtogatók balkáni fegyverraktára. Ához vagyok szokva, hogy csak jóhiszemű emberekkel állok szóba. Rosszhiszemű, hazugokkal és a jelen esetben a toll banditáival nincs mit vitakozzam.

A közfélfogás és a közpénztolvajok

A volt kormányzat emberei nem tudják felfogni, mi az az igazságos és becsületes kormányzás, amely csak a közjó érdekében dolgozik. Azt hiszik, hogy azoknak a férfiaknak, akiknek a közéletben szerepük van, feltétlenül a közpénz tolvajainak is kell lenniük. Ők így tettek és azt hiszik, hogy mi is ilyen módon járunk el.

Arcátlan hazugság, hogy gyakorló ügyvéd vagyok, hogy ügyvédi irodám van és érdekelt lennék anyagilag a nyugdíjkerésben. 15 éve nem folytatok ügyvédi gyakorlatot.

Maniu akarnak ütni

A támadások célja nyilvánvaló. Elapok, melyek engem „Maniu Gyula unokaöccsének” neveznek, a nyugdíjgyűlés kapcsolatban a miniszterelnök úron akarnak ütni. Végre is a kormány tette meg az

intézkedéseket a volt tisztviselők, ma román állampolgárok, szerzett jogainak respektálásával nyugdíjuk rendezésére. Ezért természetesen a kormány felel. Én a kormányt támogattam ebben a kérdésben, amelynek megoldását becsületbeli dolognak tekintem, minden román kormány részére. Bizonyítéka ennek, hogy úgy az a verescanusok, mint a liberálisok is ünnepélyesen leköttették magukat a Magyar Pártnak, hogy nyugdíjat fognak adni azoknak a volt magyar tisztviselőknek, akik nem tették le az esküt. Ők megígérték a probléma megoldását, választási célzattal, de nem teljesítették ígéretüket, kompromittálva ezzel a román hatóság tekintélyét.

Épely arcátlan hazugság, hogy a volt tisztviselők részére a múltidőszakra, vagy a jövőre folyósítandó nyugdíj 100 millióra, vagy épen milliárdokra rúgnak. Alig tesz az ki majd 50 millió lejt. Valótlanság, hogy a nyugdíjasok ügyének rendezése folytán megrövidítjük a rokkantakat. A rokkantak helyzetét épen abban a törvényben javítottuk meg jelentékenyen, amely a volt magyar tisztviselőknek megadja a nyugdíj jogosultságot. Természetes, hogy olyan rokkantak, akik visszaélnék a rokkanti mirósséggel, nem fognak részesülni a törvény kedvezményeiben.

Háromszor kisebb nyugdíjak

A volt tisztviselők nyugdíja ugyanaz lesz, amit sok erdélyi román tisztviselő ma is kap, akiket az egyesülés után nyugdíjaztak a Consiliul Dirigent által érvényben tartott törvények alapján. Tudvalevő, hogy ezek a nyugdíjak 3-szor kisebbek, mint a régi királyság ugyanazon tisztviselő-kategoriának nyugdíjai. Az az állítás

tehát, hogy a volt magyar tisztviselő-nyugdíj akár alapösszegében, akár végösszegében nagyobb lesz a régi királyság tisztviselőinek nyugdíjtelményeinél, nem más, mint az igazság gyalázatos elferdítése.

Ami engem személyesen illet, az inzultusok és ragalmak ellenében meg fogom találni az elégtétel utját, mihelyt a szóbanforgó lapok cikkeit elolvastam.

A nyugdíjpénztár nyilatkozata

București-Bukarest, november 13. A központi nyugdíjpénztár ma kommunikét tett közlé, amelyben válaszol a Viitorulnak az esküt nem tett tisztviselők nyugdíjaztatásával kapcsolatosan a kormány és nyugdíjpénztár ellen intézett támadásaira. A nyugdíjpénztár megállapítja, hogy az esküt nem tett tisztviselők nyugdíjának folyósítására huszmillió lejt vettek fel a költségvetésbe, visszamenőleg pedig harminchárom milliót, de nem hatszázmilliót, mint ahogy azt a Viitorul állította, amely egyes alkalmakkor négytízmillió lejes visszamenőleg fizetendő nyugdíjösszegekről is írt. Mindenki megállapíthatja, hogy milyen komolysággal bír egy olyan, egyik legnagyobb politikai párt által inspirált lap, amely hasonló fantasztikus koholmányokkal vezeti félre olvasóközönségét. A kommuniké közli végül, hogy csak azon tisztviselők kapják meg nyugdíjukat, akik utólag leteszik az esküt.

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányozhat mert ez a vezető márka.

Orosz menekültek és grancsárok fegyverharcot vívtak az orosz határon

A Dnyeszteren át bárkán igyekeztek Romániába jutni a menekülők

Bucuresti-Bukarest, november 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). Kisenevből jelentik, hogy az ukrán határon Taslar község mellett szolgálatot teljesítő határőrök egy bárkát pillantottak meg, amely emberekkel megrakva, az orosz parttól a román part felé igyekezett. A bárkában ülők között egy szovjet határőr egyenruhába öltözött egyént ész-

revettek a grancsárok, akik felszólították a bárkában ülőket, hogy forduljanak vissza. Ezek a felszólításnak nem tettek eleget, mire a román grancsárok tüzelnél kezdtek. A bárkából ugyan csak lövésekkel válaszoltak, miközben egyesek azt kiáltották a román határőrök felé: „Ne löjjetek, mert menekültek vagyunk”.

Ezalatt a bárkát ismét az orosz part felé fordították, ahonnan három egyén kötélen húzva sietette a bárka menekülését. Minden látszat szerint el voltak készülve arra, hogy a román parton ellenállásra fognak találni. Az incidenst a román-orosz vegyesbizottság elé utalják.

Nem sok sikerrel biztatnak az új csehszlovák kormányalakításra irányuló tárgyalások

Prága, november 13. Udrzall miniszterelnök az agrárpárt tegnapi értekezletén beszámolt a pártokkal és politikusokkal folytatott megbeszéléseiről. Azt hangoztatta, hogy az eddigi koalíciót nem lehet fenntartani, de a kiszélesítésre irányuló tárgyalások sem biztatnak eddig valami

nagy sikerrel.

Prága, november 13. A Poledni List közlése szerint ha Udrzall miniszterelnöknek nem fog sikerülni többséget maga részére biztosítani, visszaadja kormányalakítási megbízatását a hivatalnok-kormány következik.

A törvénytelen gyermek számára fokozott védelmet nyújt az új német törvény

Berlin, nov. 13. Közölte az Uj Kelet, hogy Németországban most tárgyalják a törvénytelen gyermek után fizetendő tartásdíjak ügyét. A német parlament törvényben akarja biztosítani a törvénytelen gyermek jogait és a javaslatban mindegyik megállapítja, hogy a gyermek-tartás összegének megállapítása függ elsősorban az anya pozíciójától. Olyan esetben, amikor a gyermek természetes apja jobb gazdasági helyzetben van, mint az anyja, ezt a szempontot is figyelembe

kell venni. A törvényhozás el akarja ezzel érni azt, hogy gazdag, természetes apának a gyermeke épp úgy tudjon érvényesülni a társadalomban, mint bárki más. Azonban az apa viszonyainak vizsgálatakor tekintetbe kell venni az ő egyéb törvényes kötelezettségeit. A gyermek-tartás kiterjed a gyermek egész élet-sükségletére, a nevelés költségeire és arra is, hogy bizonyos pályára képeztesse. A gyermekről tizenhat éves koráig tartozik gondoskodni.

Tizenegy éve folytatja üzelmeit a prágai masszírozó

Prága, nov. 13. Novy Róza masszírozó ellen megindított büntető nyomozása csak lassan halad előre, mert a hajadon-anyák, akik szolgálatot igénybe vették alszeméremből távollattartják magukat a rendőri nyomozástól és nem jelentkeznek vallomástételre. A rendőrség annyit megállapított, hogy a masszírozó tizenegy éve folytatja üzelmeit. A levélkérbesztők vallomása szerint Novy Rózának olyan kiterjedt levelezése volt, mint akár-

melyik nagykereskedő cégnek, a bűnös nő, aki most csaknem száz gyermekről nem tud számot adni, gyakran járt üzleti uton s ezalatt két kislánya örködött a még nála lévő idegen gyermekek felett. Novy Róza az újságokban is gyakran hirdetett. Alapos ellene az a gyanú is, hogy angyalcsinálással is foglalkozott. Most ebben az irányban is kiterjesztették a nyomozást.

Meghalt Zubkov felesége Viktória hercegnő

Az excsászár nővérét tüdőgyulladás vitte a sírba

Berlin, nov. 13. Bonnban, egyik szanatóriumban ma reggel 7 órakor meghalt Viktória, schauburg-lippe hercegnő, Vilmos excsászár nővére. A hercegnő néhány nappal ezelőtt tüdőgyulladásban megbetegedett és ez a betegség ölte meg. Viktória hercegnő évekkel ezelőtt családja ellenzése dacára házasságot kötött Zubkóval, aki emigráns orosz arisztokratának adta ki magát, de később kiderült róla, hogy rendkívül könnyelmű életet folytató parkettáncos. Az excsászár és a volt fejedelmi családok meg is szakítottak minden összeköttetést Viktóriával, akinek férje reugeteg adósságot csinált. A hercegnőt Zubkov anyagi romlásba kergette. Pénzforrásai csakhamar kiapadtak s kénytelen volt uszorkálkocsónkhöz fordulni. Később a hercegnő válni akart

Zubkóval, s meg is kezdték a különélést. Zubkov a válóper megindításáért külön ötvenezer márkát követelt, ezt az összeget azonban már nem kapja meg, mert a hercegnő a válás bevétele előtt távozott az élők sorából.

Értesítés!

Megnyit Bukrestiben a főváros központjában a

hotel VENETIA

Str. Pictor Grigorescu 12 sz. A királyi palota mögött. — Bejárati Calea Victoriei

100 modern berendezési szobával, központi fűtés, minden szobában hűd- és melegvíz. Lift fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel:

„Venetia-szálloda” vezetésége Molescu tulajdonos

Andai-Tengertánc

a legújabb magyar regényszerző

Álmok asszonya fve 55, kve 88

Soha ilyen tavaszt fve 136, kve 245

Utánvétellel — előrefizetésre franko — küldi LEPAGE Cluj

zetve franko — küldi LEPAGE Cluj

A transzjordániai emirt leszurta egy arab

London, nov. 13. Jeruzsálemi jelentés szerint Abdullah transzjordániai emirt palotája előtt egy arab törrel súlyosan megsebesítette s aztán a futásban keregett menekvést.

December hetedikén nyílik meg a második hágai konferencia

Páris, nov. 13. A Matin közlése szerint az érdekelt kormányok eszmecsereje után ideiglenesen december hetedikében állapították meg a második hágai konferencia összeülését időpontját.

A szovjetcsapatok visszaverték a kínaiak és a fehér-orosz gárdisták támadásait

London, november 13. A moszkvai Tass távirati iroda jelenti: Kínai szökevények elmondják, hogy a kínaiak a fehér gárda toborzási központját Charbinban állították fel s innen szervezik betöréseiket orosz területre. Az orosz csapatok az utóbbi napokban is a gárda több heves támadását utasították vissza.

Chabarovszki jelentés szerint a kínaiak

Podgranicákja és Poltavszkaja környékén nagyarányú tüzharcot kezdtek, melynek során nemcsak az orosz csapatokban okoztak veszteségeket, hanem a nem kombattáns lakosságban is. A golyók Poltavszkaja városában számos nem kombattáns lakost halálra sebeztek. Az oroszok erős tüzeléssel visszautasították a kínaiak támadási próbálkozásait.

Sir Erik Drummond létre akarja hozni a földközi-tengeri Locarnót

London, november 13. A Daily Herald genfi tudósítója jelenti, hogy Sir Erik Drummond népszövetségi főtákar utban van London felé, ahol megbeszéléseket akar folytatni abban az irányban, hogy az öt tengeri hatalom konferenciáját egy héttel halasszák el, mert az ülésezés összesen a népszövetségi tanács genfi ülésével.

Genfi beavatott helyen a tudósítót úgy informálták, hogy a főtákar utjának másik célja is van. Létre kívánna hozni a Földközi-tengeri Locarnót, mely szerint Anglia flottájával garantálna, hogy Olaszország nem támadja meg Franciaországot s Olaszországot biztosítaná arról, hogy Franciaország esetleges támadó szándékát leszereli.

Nadir khán teljes szesztilalmat vezet be Afganisztánban és kereskedelmi szerződéseket köt az európai országokkal

London, november 13. A Daily Telegraph bombai tudósítója jelenti, hogy Nadir khán proklamációt bocsátott ki az afgán néphez, melyben közli, hogy a nemzetgyűlést közelebről összehívja. A proklamációban bejelenti az új király, hogy Afganisztánban az új kormányzat bevezeti a teljes szesztilalmat, de ez az intézkedés idegenekre nem fog alkalmazást nyerni. Arra fognak törekedni, hogy kereskedelmi szerződéseket kössenek az európai államokkal s ennek érdekében a

kereskedelmi miniszter a közel jövőben európai utra indul. Utasítást kapott a miniszter a posta, vasut és a közlekedés fejlesztésére is. A közhivatalnokoknak ezentúl a Koránra kell esküt tenniük, hogy hivatalukat igazságosan részrehajlás nélkül látják el és megvesztegetési pénzeket nem fogadnak el. A Korán lesz a legfőbb törvény és az összes törvényeket a Koránal összhangzásba kívánja hozni, mert ebben látja a tradíciók megbecsülésén át a fejlődés egyetlen lehetséges útját.

Diplomáciai bonyadalom egy éjszakai verekedés miatt

Belgrád, nov. 13. Az Uj Kelet röviden közölte, hogy a jugoszláv fővárosban súlyos incidens zajlott le egy éjszakai mulatóhelyen és a verekedésnek diplomáciai folytatása lett. Az érdekes esemény előzményei a következők: A belgrádi olasz követség katonai attaséja, Cassone ezredes, pár nappal ezelőtt a Palace nevű belgrádi éjszakai mulatóban töltötte az éjszakai órákat. A jugoszláv lapok szerint az ezredes francia nyelven becsmérelte Belgrádot. Azt mondotta Belgrádról, hogy rendezetlen város, holott megérdemelné az ország gazdagsága szerint, hogy hatalmas főváros legyen a béke tizedik esztendejében.

Egy ideig ügyet sem vetettek az ezredes hangos kiszólásaira. Később azonban belgrádi fiatal kereskedők társaságában odajött Radojlović neves sportember, aki egyideig nyugodtan mulatott, éjjel két órakor azonban átment a diplomata asztalához és kérdőre vonta, hogy miért szidja Belgrádot.

— Azért szidom, mert meg akarom javítani, — mondotta az olasz katonatiszt, egyébként pedig hagyjon magamra, én Önt nem hívtam ide!

A sportember erre kijelentette, hogyha Belgrádot mocskosnak tartja, akkor Róma is mocskos és nincs megymásnak mit szeméretetni. Ekkor Cassone ezredes felállt és Radoj-

lovićot arculította. Radojlović azonnal boxállásba helyezkedett és a támadást egy erős boxtússal visszavonta a tiszt balszemére. Erre aztán nagy zavar támadt a helyiségben és az olasz követ másnap, amikor Cassone jelentést tett az esetről, tiltakozó jegyzéket adott be a jugoszláv külügyminisztériumhoz, amelyben a katonai attasé ellen intézett támadásért elégtételt kér. A belgrádi rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot. Radojlovićot és az eset összes tanuit kihallgatták. A jugoszláv tanúk egybehangzóan vallották, hogy az olasz diplomata idézte elő a botrányt. Ezt a jelentést elküldték az olasz követségnek is, amely azonban ragaszkodott Radojlović megbüntetéséhez. Radojlovićot erre tegnap letartóztatták és rendőri uton husz napi börtönrre ítélték.

Nagyon fontos!

HOTEL CARPATI

Bucuresti, Piaşa Amzel

Renoválva, minden komforttal, központi fűtéssel felszerelve. Szobák: jutányos áron kaphatók. Világos megálló bármely irányból megközelíthető. Utazók kedvezményben részesülnek.

Salom Sc

Mege

— Senki se volt más tanuk jelen később, tán egy magam mellett egy jött egy másik re a tömeg, hogy a verje. Az volt az egy becsületes em azt diktálta, hogy meg dühedtől. A vel körülvettük és től.

— Esküdt urak barnak. Idealista ki se volna külön gyilkost.

— Háboruban vünk irtózatosan sz borokban. Voltak meggyötörték ben ják Önök, hogy el velük, mint Sóság megkínzójaival. Ezt mondta Sm helyére. Óriási ben kire. A vád fészke helyüket...

Feleség nuvallon

A feleségem ma utóbbi időkben ált szímben van. Ez a ban megviseli, min szabadon van. Amikor belép, Pó med, sug valamit Kámpinky erre meg — Minek hallgass kettethetjük meg. Az elnök megkérde eláll-e a feleségem Torres jóváhagyólag megy. Kár. Legala ma egy rövid percig

Ukrán ta grom-rész

A pör tárgyi része

odott.

A pör „program-re s Torres első felsz

em is azoknak a fe

shellett. Kámpinky

mpitani igyekszik

ttján néhány antisze

ol el. De kudarcos

romok benyomása

Előkelő program-ta

án, Tákarzsevics he

écsi nagykövete vol

ának és ezért talál

bíróság, hogy tan

etljura személyére v

— En magam — m

olitikai ellenfele vo

lvöl konzervatív, s

ok, de az utóbbi év

ti viszony kötött be

z. És itt aláhuzom

gét és szeretetre mé

delme volt, s e n

gletekig. Népkép n

— Mondjon valamit

ról a benyomásról,

la tett Ukrajnában.

— Erős benyomást

rtam. — Számtalan

— Igen — hagyja rá

Akkor hetmanja g

is, s hatalmat gya

— kérdi ujra To

— A rosszul sonlat.

tanu észreveszi, hog

lelősség kérdése. H

ott, akkor Petljura

Erős megfeszítést

Nem, neki hatalm

a hadseregnek megis

volt a parancsnoka.

orrest ez a félig-med

ti ki. Jól szembe

Salom Schwarzbart naplója

Megelevenedik a proskurovi véres pogrom

— Senki se volt ott. Hazugság, hogy más tanuk jelen voltak, esküszöm, csak később, tán egy félperccel rá láttam magam mellett egy rendőrt. Nemsokára jött egy másik rendőr is és nyomában a tömeg, hogy a fiatallembert megverje. Az volt az előérzetem, hogy ő egy becsületes ember és ez az érzésem azt diktálta, hogy védjem meg a tömeg dühétől. A két rendőr segítségével körülvettük és megvédtük a veréstől.

— Esküdt urak, gratulálok Schwarzbartnak. Idealista ő, az ő helyében senki se volna különb, ő eltakarította egy gyilkost.

— Háboruban voltunk. Sokan közülünk irtózatosan szenvedtek a fogolytáborokban. Voltak ott parancsnokok, akik meggyőzték bennünket, nos, gondolják Önök, hogy mi különbül járnánk el velük, mint Schwarzbart a zsidóság megkínzóival?

Ezt mondta Smith és visszament a helyére. Óriási benyomást tett mindenkiére. A vád fészkelődik. Nem lelik a helyüket...

Feleségemet felmentik a tanuvallomás alól.

A feleségem ma nagyon sápadt. Az utóbbi időkben általában nagyon rossz színben van. Ez a hercehurca őt jobban megviseli, mint engem. Pedig ő szabadon van.

Amikor belép, Posnanszky, a mesumed, sug valamit Kámpinky fülébe. Kámpinky erre megszólal:

— Minek hallgassuk ki, ugysem es-

— Az elnök megkérdi Torrestől, hogy áll-e a feleségen tanuvallomásától. Torres jóváhagyólag int és a feleségem kimegy. Kár. Legalább hallottam volna egy rövid percig a hangját.

Ukrán tanuk és a pör program-része.

A pör tárgyi része ezzel be is fejeződött.

A pör „program-része” kerül a sor. Torres első felszólalásából már érem is azoknak a fekete napoknak a sárga fényét. Kámpinky, mint rendesen, impitani igyekszik a hatást és Wilmből néhány antiszemita szöveget szorít el. De kudarcra végződik. A programok benyomása megmarad.

Előkelő program-tanú hívnak be ezúttal. Tákarzevics herceget. A herceg csi nagykövete volt Petljura kormányának és ezért találta őt illetékesnek bíróság, hogy tanuvallomást tegyen Petljura személyére vonatkozólag.

— Én magam — mondja a herceg — politikai ellenfele voltam Petljurának. De az utóbbi években szoros barátságba kerültem vele. És itt alahuzom az ő egyszerűségét és szeretetre méltóságát. Ukrajna kedelmé volt, s e mellett szerény a gletekig. Nepünk igaz vezére volt.

— Mondjon valamit — kéri Wilmből a benyomásról, amit Petljura hatott Ukrajnában.

— Erős benyomást tett — mondja a herceg. — Számtalan részvét-táviratot küldtem.

— Tanú a vád képviselői így eldisszultak, Torres a tanuhoz fordul és Petljura volt főnöke a diktatúrának.

— Igen — hagyja rá a tanu. — Akkor hetmanja volt a hadsereg, s hatalmat gyakorolhatott főnöke — kéri újra Torres.

A rosszul alkalmazott hasonlat.

Tanú észreveszi, hogy e körül forog a kérdés. Ha ez bebizonyosodott, akkor Petljura halálra van ítélve és megtesztet tesz és halkán

Nem, neki hatalma volt ugyan, hadseregnek mégis egy másik vezetője volt a parancsnoka. — Igen — kéri újra Torres. — Jól szemébe néz a tanunak

és minden szótágot külön hangsúlyozva mondja:

— A parancsnok csak asszisztált Petljurának, de a hatalom mégis az ő kezében volt!

A herceg gondolkodóba esik. Látja, hogy tünődik azon: mondja, vagy ne mondja. De a végén csak megszólal:

— Petljura főnöke volt a diktatúrának és olyan hatalma volt a hadsereg fölött, mind Doumergenek a francia hadak fölött.

Az a példás csend, ami eddig a tárgyalások menetét kísérte, hirtelen megszakadt. Mintha az egész terem bíráival, tanuival, sokszáz hallgatójával és a hatalmas oszlopokkal egyetemben megmozdult volna. Minden arc a felzúdulás jelét mutatja. Az egész nagy zűrzavar nem egyéb, mint egy éles tiltakozás, — a herceg hasonlata ellen.

Torres szólásra emelkedik, de a hangos viták közepette csak a száját látni, amint mozog. Az elnök cseppet, cseppet és újra cseppet. A tanu helyére kotródik. Önérzetesekek a párisiak. Hogy szabad egy tömeggyilkost az ő elnökükhöz hasonlítani! Menekülni kell az arcátlannak, mert a nagy rumli közben még el találják látni a baját.

A proskurovi haditanács.

Ahogy a herceg kiosont, Plari, az elnök, csendet parancsolt. Új tanu jött. Neszterenká, egy orosz diák. A tanu alelnöke volt a legmagasabb katonai tanácsnak, Proskurovban.

A programról semmit sem mondhat. Ő csak tényeket fog felsorakoztatni Ukrajna valóságából. Kijelenti, hogy Petljura negatív álláspontot foglalt el a progromokkal szemben. Az elnök kérésére elmondja, hogy a proskurovi program idején Szálszky generális sok embert tartóztatott le, akiket bolsevista propagandával vádoltak. A 26 letartóztatott egyén közül — 25 zsidó volt és mindannyiukat szabadlábra helyezték.

Ez is arra vall, hogy Petljura mely szimpátiával viseltetett a zsidókkal szemben. A Petljura-szellem győzelmét jelentette ezeknek az ártatlan embereknek szabadlábra való helyezése.

Az ügyész megkérdi azután, hogy tanu elnöke volt-e a progrom-bűnösök rögtönítélő-bíróságának?

Torres elbe vág a feleletnek. — Nem — mondja Torres, — ilyen bíróság nem létezett. Ügyész ur tudni akarta csupán, hogy Petljura miképpen viselkedett a zsidókkal szemben. Nagyon egyszerűen: a progromok után tanácskogni jött össze hűveivel. Különbön is nagyon boldog vagyok, hogy egy ilyen kiváló magisztrátus személyiségét látom magam előtt. A proskurovi haditanács alelnökét!

Proskurov...

Proskurov! Istenem, mennyi emléki! 1919 február havában néhány ezer zsidót koncoltak ott fel a legbestialisabb módon — férfit, asszonyt, aggot, csecsemőt, — mind ártatlanokat. Még a börtön első heteiben elküldte nekem a proskurovi rabbi a véres listát. Itt van a zsebemben. Nevekkal. És most úgy rémlik nekem, hogy ezek itt valami haditanácsról beszélnek, haditanácsról, amely akkor ott létezett. Mert erősen kell, hogy hegyezzem a fületem, annyira megkábított ez a zűrzavar. Igen, ez a fiatallembert, aki itt áll most mellettem, akkor még fiatalabb volt. És mégis milyen fontos misszióval volt megbízva Proskurovban! Én csak azt akarom, hogy mondja el nekem: a pro-

grombűnösök közül — akik közt tábornokok, tiszték, katonák is voltak: kik tartoztak ama bizonyos katonai tanácshoz? Mondjon valamit például a proskurovi pópáról. Miért nem mondja el, hogy szombat reggel, amikor a vérszomjas horda gyilkolni indult, Proskurov szent papja, az ősz, hetvenéves pópa teljes papi ornátusba öltözött, két minisztráns gyereket vett maga mellé, keresztet és lobogó gyertyát adott a kezükbe, odaállt a megvadult tömeg

Hatszázhetven francia elítéltet szállítanak Guyanába a világ legszörnyűbb fegyenc-telepére

Páris, november 13. Kedden hatszázhetven fegyencet vizs két páncélos hajó Franciaországból a világ legszörnyűbb fegyenc-telepére, Guyanába. Évenként kétszer indul a rabtranszport, hogy elvigye a legnagyobb bűnösöket tízhusz évi és életfogytiglani fegyházra ítélt rablógylkosokat, kéjgyilkosokat és súlyos visszaeső bűnösöket erre a szomorú gyarmatra, a pokolian trópusos ég alá, ahonnan csak ritkán szoktak élve egészségesen visszatérni a fegyencetek.

Hatszázhetven szerencsétlen ember most Saint-Martin de Ré kikötőváros fogházában várja a szomorú indulást. Geo London, a híres francia újságíró, a Matin tudósítója felkereste az indulásra váró fegyenceteket utolsó franciaországi vasárnapjukon. Ezen az utolsó vasárnapon már kétségbeesett a foglyok hangulata. Mintha valami gyász-házba lépett volna be, úgy érezte magát az újságíró. Összetört embereket, fájdalomtól eltorzult arcokat, hatalmas, tagbaszakadt zokogó férfiakat látott a fogház helyiségeiben.

Ez az utolsó vasárnap, amikor még vendégeket lehet fogadni, amikor búcsuleveleket lehet írni. A fogház nagytermében szomorú esett alakok ülnek a gyaloglatlan asztalok mellett és nehézkes kézzel, lassan írják búcsuleveleiket. Akadnak köztük irástudók is. Ezek nagyon hosszú leveleket írnak és van itt fogoly, aki szonettot fabrikál szerelmeséhez, akit soha többé nem fog látni, mert életfogytiglani kényszermunkára van ítélve.

Vannak persze foglyok, akik nem írnak. Hogy írjon például Jules Mailard fiatal, szelid tekintetű roueni munkás az apjának, aki őt rajongóan szerette és akit a fiatallembert huszonöt készszurással ölt meg.

Mások pedig azért nem írnak anyjuknak, mert az öreg breton vagy normandiai parasztnak nem tudnak olvasni. Itt van Charles Barataud is, az uri fiu, a beteges hajlamu gyilkos, akinek ügye a nyáron oly nagy port vert fel. A felháborodott tömeg utcái harcra vitt a törvényszék épülete előtt a rendőrökkel, mert a bírák nem ítélték halálra ezt a gyilkost. Barataud szomorúan és egyedül ül. Apja és nagynénje nem búcsuzhatnak el tőle, mert olyan öregek és betegek, hogy nem mernek a nagy utra vállalkozni.

Ezen az utolsó vasárnap délutánon a fegyencetek izgatottan pillantanak fel, ha megjelenik az ajtóban a fegyőr és kihívja azt a boldog kiválasztottat, akit valaki meglátogatott. Természetesen nagyon ritkán a látogatások, mert ehhez a búcsuvizithez külön igazságügyi miniszteri engedély kell. Néhány fegyencet

elé és kitérte karjait: — Emberek — mondta — térjete magatokhoz! Krisztus szent nevében kérlek benneteket: „Ne ontsatok ki ártatlan vért!”

Ezt mondta az ősz pópa és testével állta el az utat a huligánok előtt. De ők rávetették magukat és darabokra koncolták szét saját papjukat. Azt a pravoszláv papot, aki a „Kiddusch há-sém” fogalmának igaz megtestesítője marad örökre a zsidó történelemben.

De a fiatallembert erről nem tud. Pedig a csodában ott volt Szemoszenká, a főbűnös is, akit ő bizonyára ismert. Nem bírok uralkodni magamon, felugrok helyemről és odaivöltem neki fájdalomban:

meglátogat a kedvese, de nem válhatnak bucsucsókat, mert a törvény ezt különösképpen a legszigorubbán tiltja. Gyakran előfordul azonban, hogy egy-egy jóindulatu fogházor a bucsu pillanatában kinéz az ablakon és akkor a fegyenc és kedvese megcsókolhatják egymást.

Az utolsó napok legfontosabb programja az átöltözés. Az elítéltektől elveszik régi ruhájukat és megkapják a fegyencetek utiruháját. Bő, sűrű kabátból és nadrágból áll ez, hozzá kis fegyencsapka jár és hatalmas széles karimájú puha kalap, amelyet a trópusos esők idején kell felvenni. Mindenki kap ezenkívül egy zsákot és egy takarót is. Háromféle minőségben készülnek a fegyencruhák. A jobbmodu fegyencetek elegánsabb ruhát vehetnek magukra, a kevésbé elegáns ruha természetesen díjtalan. A fiatal Sirot, aki egy Garcia nevű spanyollal együtt meggyilkolt és kirabolt egy varrónót elegáns ruhát vett magának. Általában nagyon elegáns ember. A Chatelet színház statisztaszobájában fogták el előadás közben. A Strogoff Mihályban statisztált a pompás orosz egyenruha feszült rajta.

Utazás előtt még alapos orvosi vizsgálatnak vetik alá a fegyenceteket. Sok nyelven beszélő orvos végzi a vizsgálatot, mert a fegyencetranszport olyan internacionális társaság, mint amilyent csak valamilyen világáros előkelő hoteljében lehet találni. A foglyok között vannak angolok, lengyelek, oroszok, görögök, arabok, indokínaiak és még a legkülönbözőbb egzotikus nemzetek sarjai. Arra lehet számítani, hogy körülbelül kilencven fegyencet visszatartanak, ha, egészségi állapotuk, rendszerint előrehaladott tudóvészük nem engedi meg, hogy Guyanába szállítsák őket.

Érdeklő Amerika?

M. H. Faulkner könyvéből „Amerikanische Wirtschaftsgeschichte“ a legizgazabb képet kapja. A két kötet ára egészvászonkötésben 1025 lei. Utánvétellel — előre fizetve, franko küldi LEPAGE Cluj Kvar

Zsidó Színház — יידיש טעאטער

November 16-iki kezdettel

Stramer S.

zsidó színtársulatának kolozsvári vendégszereplése az Építőmunkások Székházának nagytermében Str. Vári 7.

Előadásra kerül Sch. Steinberg és B. Perlmuter.

Isten nevében című 3 felvonásos életképe tánc és zene betétekkel. Kezdeté este 9 órakor. Jegy elővétel Columbia cégnél P. Unfrú 28.

BÉLDI KÉZFINOMÍTÓ

az egyedüli készítmény, mely fehérít, puhít finomít Kapható minden drogériában, gyógytárban, illatszertárban. Főraktár

EMKE DROGUERIA

CLUJ-KOLOZSVÁR Piata Unirii Mátyás tér-Deák Ferenc-ucca sarok

Arab emirt leszurta arab

Jeruzsálemi jelentés transzjordániai emirt arab törrel sulyosan tán a futásban kere-

Magyar nyílak meg konferencia

A Matin közlése szerény eszmecseréje december hetedikében második hági kon-

Verték a gardisták

Poltavszkaja környékén kezdtek, melynek orosz csapatokban okoznem a nem kombat-

A hozni a

lyen a tudósítót egy főtítkáru utjának má-

vezet be

mi szer-

szágokkal

er a közel jövőben Utasítást kapott a

m egy

niai

ojlovics azonnal box-

CARPATI

Piata Amzel

Közgazdaság

A newyorki tőzsde-krach hatása a gazdasági életre

Newyork, november 13. Az elmúlt hetek egy tőzsdei krachja után a napokban ismét szállárlás állott be a Wallstreeten. A nemzetközi értékpapírok közül az United Steel 174-ről 175 és félre, az Internationale Nickel 34-ről 35 re, a Radio Corporation 37 és félről 39 és félre, Woolworth 68-ról 68 és félre, Gramafon 24 és féldről 25-re, Hydro Electric 36-ről 38-ra emelkedett.

A National City Bank most megjelent a tőzsdei válság milyen hatást keltett az Egyesült Államok kereskedelmére. A jelentés szerint az Egyesült Államokban a kereskedelem alapjai nem rendeztek meg, a börze-spekuláció által előidézett összeomlással. Azok a veszteségek, amelyeket a börzén szenvedtek el, csak egyes emberek veszteségei és az ország produktív teljesítő képességét nem érintették. A mezőgazdaság, a bányászat, a gyárak stb. érintetlenül maradtak. A nagyipar részéről készült legújabb jelentések kedvezőek és arra vallanak, hogy sem Amerikában, sem Európában nem ingott meg az Unio iparához való bizalom. Soha még, amióta az Egyesült Államoknak történetük van, az

amerikai ipari vállalatok nem állottak olyan szilárdul, mint most, különösen ami pénzügyi helyzetüket, leltárukat és egészséges strukturájukat illeti. A kereskedelmi cikkekben nincs olyan infláció, amely korrekcióra szorulna, nincs válság az ország bankügyi szervezetében, amely a helyzetet súlyosbíthatná. A gyárak, a vasutak, a mezőgazdaság, a közhasznú üzemek és a városok a fejlődés zavartalan folyamatát mutatják, modernizálódnak és évente milliárdos kiadásokkal dolgoznak.

Ami a közeljövőre való kilátásokat illeti, a National Bank City erre nézve a következő következtetést vonja le: Mint-hogy kölcsönvett pénzen történtek a börzén eszevesztett vásárlások, tekintet nélkül arra, hogy milyen kamatláb volt érvényben, csak természetes és logikus volt, hogy összeomlásnak kellett jönnie. Most ezek a vásárlások megszűntek és a közvetítési előlegeket normális mértékre szorítják vissza, bizonyára fontos célokra a kamatláb is olcsóbb lesz. A kötvénypiac ismét el fogja foglalni érdemes helyét. Az alacsonyabb kamatláb nemcsak a kötvények értékét és eladási részüneket fogja fel-emelni, hanem minden jó papírost normális árhoz fog segíteni.

A nemzetközi gabonapiac

Buza. Az amerikai értékpapírpiacon idegesen a gabonátőzsdekre is átterjedt. Amerikában minden kísérlettel próbálkoznak, hogy buzaárakat emeljék. A sajtó a statisztikai adat és a kampányt hívja fel a hosszuzogán támogatására. A természetes áralakulás irányuló törekvések azonban hiábavalóak bizonyulnak. A buzaárak összeomlását megelőzhet mesterséges eszközökkel felirratást és türelemmel kellene az áralakulás további fejlődését beférni. Az amerikai emberek tulajdonlást látják az esztendő őt a gabona tajelem épült artony összeomlását. A legutóbbi statisztikából kiderül, a rakományokban nemcsak a tavalyi, hanem a két évvel ezelőti termésből is vannak még felhalmozott készletek, még pedig olyan nagy mennyiségben, hogy az idei termésből származó ár számára semmi hely sincsen, úgy-úgy a gabonát a vasúti kocikban és a kocsikban kell hagyni. Mindezek ellenére az állapítható meg a buzaárak állandósulása egyelőre lehetőségeknek bizonyult az edző veszteségek helyrehozása. Jó megfigyelők állapították, hogy a fogyasztás az utóbbi években emelkedett és hogy ennek következtében a fogyasztás nagyobb buzabevásárlásokra irányul. Ez előreláthatólag a buzaárak további esését meg fogja akadályozni.

Rozs. A rozs a piacokon már régóta elmentette kenyérgabona-jellegét és ennek következtében a rozs ára nem a kenyérgabona, hanem a takarmányneműek után igazodik. Nemcsak Amerika, hanem egész Európa is előnyben részesíti a rozst az árpával szemben a takarmányozási célokra. Azokat a nagy rozs mennyiségűket, amelyeket Csehszlovákia és Németország exportál, éppen csak takarmány-ban lehet felhasználni. Németországban, ahol néhány esztendővel ezelőtt az ország utáta a rozsról akarták felépíteni, a rozs akárcsak erős családok. Németországban a rozs iparkodnak a rozsárak megszilárdítására. Az ugynevezett támogatási akció Németországban eszét mondott. Egyetlen egy cikk hozott olyan meglepetéseket, mint a rozs. Az északi államok hatalmas roszmennyiségét életnek fel és inkább arra törekednek, hogy a rozssal való etetés hátrányait megszüntessék. Nem lehetetlen, hogy e támogatás következtében a rozsárak további emelkedést fognak mutatni.

Tengeri. A tengeriárakban nem mutatnak még stabilitást és az irányzat még mindig lefelé irányul, azonban a további árcsökkenésnek már sok valószínűsége nincs. Az

amerikai tengeri Európában már régóta nem örvend annak a közkedveltségnek, mint a román, a jugoszláv és a magyar tengeri. A dunai államok termelői az utolsó hónapok buza- és árpaeladásai következtében nagyobb pénzügyi helyzetbe kerültek és ezért a mai olcsó árak mellett nem szívesen adják el tengeri készletüket. Nem lehetetlen, hogy a tengeriárakon a legközelebbi időben változás áll be. Libatakarmányozásra az utóbbi időben előszeretettel vásároltak északmagyar tengerit.

Ausztriában megdrágul az állattranszport. Bécsből jelentik: Az osztrák szövetségi vasutak igazgatósága beadványt intézett az osztrák kormányhoz, hogy a fedett vagonban szállított áru után 5 százalékkal nagyobb transzportdíjat szedhessen. A kormány kilitásba helyezte, hogy mielőtt néhány eddig sajtókezelésben levő vicziális vonat átmev az állam tulajdonába, nyomban fel fogják emelni a fedett kocsik fuvardíját. Minthogy fedett kocsikban az osztrák vasutakon nagy hiány van, minden valószínűség szerint a helyi érdekű vasutak átvételével egyidejűleg fel fogják frissíteni a kocsik parkot is és sok fedett kocsit fognak beállítani.

Aki még életében megkapja az életbiztosítási díjat. Temesvárról jelentik: Érdekes történetről beszélnek mostanában a begaparti metropolis kereskedelmi köreiben. Egy tönkrement temesvári nagykereskedő, még mikor jobb napokat látott, több biztosítási intézetnél 5 millió lejes életbiztosítást kötött, azzal a klauzulával, hogy a díj öngyilkossága esetében is kifizetendő családjának. A nagykereskedő nemrégiben öngyilkosságot követett el, azonban megmentették az életnek. Amikor felgyógyult, kijelentette, hogy hiába volt minden ugyanis öngyilkos lesz megint, mert így legalább hátramaradó családjának tud nyugodt megélhetést biztosítani. Az érdekeit biztosító társaságoknak fülebe jutott a nagykereskedő szándéka és tárgyalásokat kezdtek vele, hogy szándékáról lebeszéljék. A tárgyalások most eredménytelenség végződtek. A biztosítók kifizettek a nagykereskedőnek két és fél millió lejt, amivel az új vállalkozásba kezdett, a kapott összeg ellenében pedig törölte biztosítását. Ily módon a biztosítók is jól jártak, egy ember pedig lehetőséget kapott arra, hogy újból megalapozhassa egzisztenciáját.

Uj bankfuziok Newyorkban. Newyorkból jelentik: Az Atlanta, a Lowry

National Bank és a Fourth National bank rövidesen fuzionálni fog. Az új bank neve First National Bank lesz és 101 millió dolláron felüli pénztárlomány fölé fog rendelkezni.

A német hitelvédegyesületek diplomáciai akcióval akarják Magyarországot a hitellevelek kifizetésére szorítani. Budapestről jelentik: Még ez év júniusában a magyar pénzügyminiszter, továbbá Németország, Hollandia és Svájc hitelvéde egyesületeinek reprezentánsai megegyeztek az 1921 július 26 ika előtt esedékesé vált kamatlévelek kifizetése tekintetében. A megállapodás szerint csak az arany és fontra kiállított magyar háboru előtti adósságok jönnek tekintetbe. Az osztrák háboru előtti adósságok szelvényhátralékait már 1928-ban rendezték az osztrák pénzügyminiszter utján. A magyar kormány azonban, noha az osztrákok a megállapodás után néhány hétre már a megállapodás végrehajtási utasításait megkapták, addig Magyarországon, noha a megállapodás óta hat hónap mult el, még mindig nem mutatnak semmi hajlamosságot kötelezettségeik teljesítésére. Az idézett hitelvédegyesületek eddig több ízben reklamáltak a megállapodás szerinti utasításokat, amelyek azonban eredménytelenek maradtak. A német hitelvédegyesületek most arra készülnek, hogy a kormány utján szerezzék meg jogukat.

SPORT

KAC—Haggibbor, KMSC—Universitatea. Az őszi szezon utolsó fordulói felé közeledünk. A legtöbb kerületben már kialakult a vezetők sorrendje, a bajnokjelöltek névsora, csak a kolozsvári kerületben nagy még a bizonytalanság. A KMSC, Universitatea és Haggibbor közül még az egymásközötti játék fogja eldönteni az őszi, esetleg a végleges sorrendet is. Elsősorban a KMSC—Universitatea mérkőzés fontos ebben a tekintetben, mert ha a KMSC győz, úgy egyetlen pontvesztéssel és legalább 3 pont előnnyel fordul a tavaszi szezonba. Ha az U-é lesz a győzelem, úgy megelőzi egy ponttal a KMSC-t, feltéve hogy a Haggibbor is elintézi. Utóbbi természetesen csak akkor szólhat bele a döntésbe, ha más egylettől nem veszít pontot. Vasárnap a KAC lesz a Haggibbor ellenfele. A KAC eddig egyetlen pontot sem tudott szerezni, de ha a Haggibbor az ellenfele, úgy ezt mindenképpen elfelejti. A Haggibborral szemben szarnyakat kap a másik szürke csapat és sokszoros erőfeszítéssel igyekszik legyűrni a régi riválisát, ami nagyon sokszor sikerült is a KAC-nak. Ezzel sem lesz másképp és fozozza a KAC győzniakarását az a tudat, hogy esetleges győzelem esetén megközelíti a mezőnyt, míg újabb vereség tavaszi kilátásait is tönkretenné. A Haggibbor természetesen mindent el fog követni, hogy a KAC rajtatitása ne sikerüljön és megőrizze azt az előkelő pozíciót, amelyet ebben a bajnoki szezonban jó startjával megszereznie sikerült. Derby-nap lesz így mindenképp a vasárnapi, amely iránti érdeklődés felül fogja mulni az elmúlt hetit is.

A román tennisz erőlista. Egyik bukaresti sportlap, amely nem túlságosan ért a sportokhoz, de legalább foglalkozik azokkal, összeállította az év belföldi erőlistáját a következők szerint;

1. Misu
2. Dr. Lupp
3. Poulieff
4. San Galli
5. Botez
6. Bunea
- 7—8. Stancescu és Hamburger
9. Ronetti Roman
10. Mejanu.

Érdekes, hogy a bukarestiek elfelejtkeznek Dörnerrel, de nem vesznek tudomást a Ströck-fivérekéről a nagyváradi Welwartról, Bleyerről és másokról, akiknek egyike-másika feltétlenül megelőzi a lista több felsoroltját.

Vésse emlélékezetébe, hogy

1. Ha kőhög, rekedt, meg van hűlve használjon azonnal egy üveg Dr. Biró-féle Sirol-t. Ára Lei 100.
2. Köszvény, csusz, reuma ellen, „Castoain“ bedörzsölő vegyen, a hatás elmaradhatatlan. Egy üveg ára Lei 100.
3. Ha náthás, nátház bántja, mely minden bajnak a kuforrása, siesen a legközelebbi patikába egy kis doboz Dr. Biró-féle „Mentoral“ kenőcsért, használata által megelőz sok komoly bajt. Ára Lei 30.
4. Mint nagyszerű kőhögés, rekedtség ellenes cukorkát az évtizedek óta bevált „Cseresznye szeleteket“ szopogassa. Elsőrangú készítmény! Próbadoz Lei 30, nagyobb doboz 45 lei.
5. Kicserepedést, szétlőt kifújtsot, kezet pár nap alatt rendező hozza a Dr. Biró-féle Havasi Gyopár Crém, 1 téglye ára 40 Lei.

Mindezen szerek bármely gyógyszerárban kaphatók, ha véletlenül valahol nem volna, tessék megrendelni a főraktárból:

Dr. BIRÓ gyógyszerár Cluj-Kolozsvár, Főter.

MULASSON JÓL!

szórakoztató könyvekkel, a zsidó humor legpompásabb megnyilvánulásai. Leszállított áron veheti:

- Chaim Bloch: Ostjüdischer Humor 90 L 158 h
Prager Golem 90
Hersch Ostropoler 90
Izrael der Gotteskämpfer 90 L
„Jüdische Schwanke“ a legelterjedtebb zsidó anekdotagyűjtemény 150
Scholem Alechem: Marienbad 60 L 135 h
Menachem Mendel 33 67 h
Stempenju 90 158 hely.
Aus dem nahem Osten (120 lei 225 helyett)
Die Geschichte Tewjes der mitchhländlers 90
Blumenthal: Jüdische Anekdoten 30
Bettauer: Die Stadt ohne Juden 68
Hiehler: Moses Mauthner und Sohn 82

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

Apróhirdetések

NÖTLEN vidéki gyáros keres jól főzni tudó középkorú zsidó szakácsnőt. Főzni kell 4 fiatalember részére. Levelet igény megjelölésével „Köser háztartás“ jellegre a kiadó továbbít. 2608

BELFÖLDI gesztenyét mm.-ként 1600, tavalyi jó aszalt szilvát 2200, belföldi héjjas mogyorót 1800 lejért szállít utánvétellel Roosz, Teutit de sus, Baia mare. 2574

300.000 LEI kaucióval rendelkező agilis utazó. Fűszer és papír üzletbe bevan vezetve. Beszéli az ország három nyelvét. Szerény igényekkel bármilyen utazói vagy bizalmi állást keres azonnali belépésre. Leveletet „Kereskedelmi“ végzettségigére a kiadó továbbít.

FOLYTONGÖKÁLY HA kox és fa fűtésre igen jutányos árban eladó, Hegedűs urifodrásznál.

KIFUTOFIUT c.s.a.k délfelöttre keresek. Cim Schwartz, Szentgyörgy utca 24.

Szabósegéd szabász,

önállóan dolgozó, 35 éves, nőtlen, ki a női angol munkát is végzi állást keres. Vidékre is megy. Cim: STRAUZ Cluj, Str. Őtetuluj 2.

Izletes kóser házikoszt kapható házhöz szállítva is TEJCSARNOK Unió-utca 9. sz.

ELADÓ valódi fajtacskó, dísz galambok, galambház, stb. Bővebbet GYURI-bácsnál a Moldavia vendéglőben (CLUJ, Szent György-tér).

HOTEL METROPOL BUKAREST

A királyi palotával szemben

az Uj Kelet minden olvasója

Modern komfort kedvezményt kap a szobaárakban, — ha felmutatja ezt a hirdetést!

2

örökértékű könyv felárón

Perez: Drei Dramen 60 lei (120 h.)

Bialik: Gedichte I—II köteve lei 120

Az Uj Kelet könyvosztályában

Színház—Művészet

A Stramer házaspár Kolozsváron. Szombaton, a hó tizenhatodikán ismét városunkba jönnek Stramerék. Ezúttal teljesen új műsorral mutatkoznak be, közöttük egy régi, kedves darabbal „Az idiótá”-val, amit régebbi vendégszereplésük idejéből ismerünk. A jiddis operett-társulat az Építőmunkások színházában fog játszani szombat estétől kezdve egész a jövő hét csütörtökéig. Stramerék Erdélyből a délafrikai Johannesburgba mennek, ahol tíz hétig fognak játszani. Innen a londoni Whattechapelbe fognak utazni, ahol már egyszer nagy sikerrel volt. A kolozsvári repertoár csupa zsidó népeletről vett szindarab, igaz zsidó levegővel.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:
Csütörtök este 8 és fél-kor: Diákszerelm 8-adszor. Bérletszűnetben. Sorozatszám 98.

Péntek este 8 és fél-kor: Egy, kettő, három. (Molnár Ferenc legújabb darabja. Előszőr.) Előtte: Nagy cipőben kis fiu. (Ujdonság előszőr. A budapesti színpadon 150 előadást ért meg. Premiére bérlet 13. szám. Sorozatszám: 99.)

Szombaton d. u. 6-kor: Régi nyár. Kóndor Ibolyával, Tompa Bélával, Ihsz Aladárval. Nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám: 100.)

Szombat este 9-kor: Egy, kettő, három. (Ujdonság másodszor.) Nagy cipőben kis fiu. (Ujdonság 2-odszor. Napi bérlet 15. szám A) Sorozatszám: 101.)

Szombat este 11-kor: Gold sz. orvos világhírű szüggerátor telepatikus előadása. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám: 102.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Gold sz. orvos világhírű szüggerátor telepatikus előadása. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám: 103.)

Vasárnap d. u. 5 és fél-kor: Diákszerelm. (Operette-revü szjdnasz 9-edszor. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 104.)

Vasárnap este 9-kor: Diákszerelm. (10-edszor. Bérletszűnetben. Diákszerelm emlékalbumok ingyenes kisorsolásával. Rendes helyárakkal. Sorozatszám 105.)

Stramer szintársulatának kolozsvári műsora. A Stramer szintársulat, amely nemrég nagy sikerrel vendégszerepelt Kolozsváron, szombaton este, november 16-án ismét megkezdí vendégszereplését az Építőmunkások Színházában, Str. Váii (v. Patak-utca) 7. Szombat este fél kilenckor, november 16-án: Sch. Steinberg: „Im Nomen von Gott“ (Isten nevében), zenés életkép, 3 felvonásban, ének és táncszámmal, zenéjét szerzette: Perlmutter.

Vasárnap d. u. 4 órákor Gordin: „Idióta”, olcsó helyárakkal.

Vasárnap este félkilenc órákor Lilien: Szerelm láncai között, vidám életkép, zenével és táncal.

Hétven este félkilenc órákor: „Der Fremde” életkép.

Kedden félkilenc órákor: Wolf: „Süsse Chalomes“ (Édes álmok) háromfelvonásos zenés komédia. Zenéjét szerezte: Olshanetski.

Szerda este félkilenc órákor bucsuelőadás: Der Jeschive-Bocher c. énekes bohozat. (Jegyek előrevételben a Columbiánál, Főter 28.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSOR:

Csütörtök 3-kor és félhatkor: I. Ime az ember. (Hatalmas dráma 8 felvonásban. Josef Schildkraut-tal a főszerepben. II. Agglegény élet. Vigjáték-ujdnaszág. Főszereplő: Nagy Kató. III. Pótképek. Kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

Péntek 3-kor és félhatkor: Ime az ember. (Hatalmas dráma 8 felvonásban. Josef Schildkraut-tal a főszerepben. II. Agglegény-élet. Vigjáték-ujdnaszág. Főszereplő: Nagy Kató. III. Pótképek. Kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

Szombaton csak 3 órákor: I. Ime az ember. (Hatalmas dráma 8 felvonásban Josef Schildkraut-tal a főszerepben. II. Agglegény-élet. Vigjáték-ujdnaszág. Főszereplő: Nagy Kató. III. Pótképek.) Kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

Vasárnap d. e. 11-kor. Matiné 15 és 10

Jeles helyárakkal, A Pelikánok királya Patt és Pattachon.)

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök A repülő flotta. A szerelem, ifjúság, szép filmje! Főszerepben: Ramon Novarro és Anita Page.

KULTURFILM ELŐADÁSOK:
Csütörtök, Péntek, Szombat d. u. 3 órákor és Vasárnap d. e. 11 órákor „Zeppelin“ 20 nap alatt a föld körül. Páratlan eredeti felvételek! és Az élő Párison keresztül. Két órát betöltő előadás. Olcsó helyárakkal.

Péntek A repülő flotta.
Szombat A repülő flotta.
Vasárnap A repülő flotta.

SELECT-MOZGÓ:

Csütörtök Keleti menyasszony, gyönyörű kiállítású pompás rendezésű film, érdekes tartalommal, főszerepben Georges Carpentier világhírű boxbajnok.

Péntek Keleti menyasszony.
Szombat Keleti menyasszony.
Vasárnap Keleti menyasszony.

URANIA-MOZGÓ:

Csütörtök Por és hamu (Zanzibári próféta) a világhírű Lon Chaney legújabb kiváló alkotása.

Péntek Por és hamu.
Szombat Por és hamu.
Vasárnap Por és hamu.

A Magyar Színház közleményei

Holnap este Molnár Ferenc premiére.

Nagy estéje lesz holnap a magyar Színháznak. Molnár Ferenc legújabb darabját az Egy, kettő, három c. játékot fogják bemutatni gondos és ambiciózus előkészületek után. A főszerepet Forgács Sándor fogja játszani. Mivel hogy az Egy, kettő, három nem tölt be egy egész estét, előtte be fogják mutatni a Nagy cipőben kis fiu c. ragyogó ujdonságot, mely Budapestben 150 előadást ért meg. A két darab előadását szombaton este megismétlik.

Ma este nyolcadzor Diákszerelm.

Bérletszűnetben kerül színre ma este az idei évad óriási sikerű revü-ujdnaszága. Vasárnap délután félhat órákor kilenccszor, vasárnap este 9 órákor pedig tizedszer adják a Diákszerelm. Jegyekről a rendkívüli érdeklődésre való tekintettel tanácsos előre gondoskodni.

Gold szüggerációs és telepatikus mutatványai.

Alig, hogy híre ment annak, hogy az európai híri Gold két napra Kolozsvárra jön, valóságos láz vett erőt a közönségen. Mindenki izgalommal várja azokat a megfeyjthetetlen mutatványokat, amelyekkel Gold-mester a közönséget ámulatba ejti. Pár éve, hogy nem járt Kolozsvárra Gold és azóta hihetetlenül gazdagodott a műsora. Olyan rejtélyeket old meg, amelyeket emberi észszel felgogni nem lehet. Léleketét visszafojtva figyelni a közönség a telepátia csodáit. Gold-mester első fellépését a Magyar Színházban szombaton este 11 órákor tartja meg. Második fellépése vasárnap délután 3 órákor lesz. Ugy a szombati, mint a vasárnapi előadást mérsékelt helyárakkal tartják meg.

Ma új műsor a Magyar Színházban:

Ime az ember és Kettő a szekrényben. Ragyogó nagyszabású új műsora lesz ma a Magyar Színház moziójának: Ime az ember ez a monumentális mélyen megrendítő 10 felvonásos dráma és a Kettő a szekrényben című pazarul mulattató színporkázóan ötletes vigjáték. Igazi rekord műsor! Csak ma és holnap látható. Előadások 9-kor és félhat órákor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Rádiónál a cső használódik el.

Díjtalanul felülvizsgáljuk. Megállapítjuk a teljesítmény csökkenését.

CONSTRUCTIO
Cluj, P. Unirii 32.
Telefon 83.

Rádió műsor

Idő: Középeuropai

Csütörtök, november 14.

Budapest. 9.15: A Farnandi—Szende—Radó-trió hangvers. és magánzámai. 1. a) Debussy: Praelude A-moll; b) Chopin: Etude Asz-dur és Gesz-dur; c) Liszt: XI. rapszodia. 2. Mendelssohn: D moll zongora-trió, négy tételben I. Molto allegro agitato, II Andante con moto tranquillo, III, Scherzo, leggiero e vivace. IV, Finale, Allegro assai appassionato. 3. a) Bloch: Im provisation; b) A. Limonetti: Madrigale; c) Drala: Szerenád; d) Schumann—Auer: Vogel als Prophet; e) Hubay Csárdajelenet. 4. a) Granados: Intermezzo; b) Massenet: Elégia; c) Popper: Mazurka. 9.30: Hírek Déli harangszó az Egyetem templomból, időjárásjelentés, 12.05: A m. k. Országos Kaszinó szalonzenekarának hangv. 1. Lehár: Tánctuett a „Pagauini“ c. operettből. 2. Umberto Giordano: Fedora—fantázia. 3. Lehár: Éva — előjáték. 4. Friml: Rose Marie — egyveleg. 5. Scassola: „Britannicus“ — megnyitó. 6. Dienzl: Liljomszál. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás jelentés, 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 4: Rádió Szabad Egyetem. 1. a) Schubert: A Mindenható; b) Noseda: Kurucnóták. Előadja az Acélhang dalárda. Vezényel Noseda Károly karnagy. 2. Kőröczi Emil dr., a budapesti Önkéntes Mentőegyesület igazgató-főorvosa előadása: „Első segítségnyújtás“. 3. a) Brahms: Bölcsődal; b) Noseda: Husvétli harangok; c) Noseda: Katalin pusztai nóták. Előadja az Acélhang dalárda. Vezényel Noseda Károly karnagy. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vizállásjelentés. 5.10: A m. kir. Földmívelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata. Német József m. kir. gazd. főtanácsos, „A gyümölcsfák, termőképességének fenntartása“. 5.40: Gramofonhangverseny. 1. és 2. Suppé: Költő és paraszt, — megnyitó. 3. és 4. Strauss: Denevér 5. és 6. Schubert: Lilac time. 7. Strauss: Cigánybáró — Ki esketett? 8. Jacobi: Sybil levele. 9. Jacobi: Illuzió a szerelem. 10. Suppé: Pique game. 11. Chopin: Polonaise militaire, 6.25: Angol nyelvoktatás, 6.55: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7: A m. kir. Operaház „Karin Anna“ előadása. A II. felvonás után, kb. 9.50: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 10.30: A Magyar Kéltügyi Társaság előadásorozata. Gerevich Tibor dr. Egyetemi tanár olasz nyelvű előadása. Utána: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 20: Lipotkám, népies darab. Utána könnyű zene.

Belgrád. 20.30: Mozart-est. Ária a Varázsfuvolából, Figaró lakodalmából és Don Juanból. 21.45: Rádiónégyes. Schubert: Esztrélla nyitány. Brun: Provanszki benyomások, Grieg: Ase halála és Anitra tánca.

Bern. 20: Kamarazene-est. 21.30: Opera-est.

Pozsony. 19.05: Keringők. 20: Közv. Prágából.

Breslau. 21: Dalesz 22: Táncczene.

Brünn. 19.05: Keringők. Strauss műveiből.

Bucuresti. 20.15: Opera gépzene utján.

Frankfurt. 19.30: Lotharingiai-est. 20.15: Fuvóhangverseny.

Kattovicz. 20.05: Hangverseny, Közv. Krakkóból.

Kassa. 20: Közv. Prágából.

Milanó. 21.15-től közv. Torinóból.

Mor. Ostrava. 19.05: Közv. Brünnből. 20: Közv. Prágából.

München. 20: Hangverseny, Händel műveiből.

Oslo. 20: Puccini Pilangó kisasszony c. operája gramafonon.

Prága. 22.15: Gramafon.

Toulouse. 20.30: Táncczene. 21.15: Bé-

csi muzsika.
Varsó. 12.25: Gramafon. 20.30: Könyvnyű zene.
Vilna. 23: Séta Európában különböző állomások közv.
Zágráb. 19.30: Operaközv.
Zürich. 20.30: Spanyolzene. 21: Olasz opera részletek.

Péntek, november 15

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12.05: A rádió házi kvartettjének hangversenye. 4.20: Onkel Hans németnyelvű meséi. 4.45: Pontos időjelzés, hírek. 5.10: Az Országos Cserkész Szövetség előadása: Zsemberi Gyula dr. orsz. társelnök. 5.55: A Fejes zenekar hangversenye. 6.45: Francia nyelvoktatás. 7.20: Gyorsírási tanfolyam. 8.20: A Zeneművészeti Főiskola Zenekarának hangv. 9.10: A Székessívárvas Elektromos Művelődési Egyesülete hangversenye. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Gramofonhangverseny. 1. Blankenburg: Gladiátorok bevonulása. 2. Puccini: Tosca — Isvelária (Környei Béla). 3. 4. 5. 6. Luigini: Egyiptomi balett. 7. Verdi: Trubadur. 8. Sullivan: Patience. 9. Donizetti: Lammernood Lucia — ária. 10. Schumann: Schlummeled. 11. Mascagni: Parasztbecstlet — Turridu bucsuja. 12. 13. Platoff dala (Doni kórus kórus). 14. Mozart: Varázsfuvola.

Berlin. 20: Zenekari hangverseny. 20.30: Szórakoztat. zene.

Belgrád. 18: Kávélházi zene. 20: Opera.

Bucuresti. 16: Könyvnyű zene. 20: Galmertorista áriaestje. 20.45: Rádiózenekar, hírek.

Pozsony. 19.15: Weinberger: „Schwanda dudás“ című operájának előadása a Nemzeti Színházban.

Breslau. 20.30: Vonónégyes a Schubertnégyes előadásában.

Hamburg. 19.25: Smetana: „Az eladott menyasszony“. 20.35: A Scarpa-zenekar hangversenye.

Torino. 20.30: Szimfonikus hangv.

Toulouse. 21.15: Dalok. 21.45: Szimfonikus hangv.

Varsó. 19.25: Gramafon. 20.15: Filharmonikus hangv.

Bécs. 19.30: Rádiózenekar hangv. Rega Kodály, Schubert műveiből.

Kattovicz. 20.15: A filharmonikusok zenekarának közvetítése.

Kassa. 19: Békefit-Propperné magyar előadása. 20—22.30: Opera Pozsonyból.

Köln. 20: Szórakoztat. zenn. 21: A holland-vonónégyes hangvers. 24-ig kávélházi zene Dortmundból.

Königsberg. 18.15: Koch: Oboahangv. 20: Hangjáték. 21.40—23.30: Táncczene.

Leipzig. 19.30: Gramafon. 20.30: Henning Porten előtt. 21: A leipzigi szimfonikus zenekar hangvers.

Nápoly. 21.02: Verdi „A végzet hatalma“.

Prága. 22.15: Kávélházi zene.

Róma. 21.02: Kálmán „Marica grófnő“ c. háromfelvonásos operettje.

Már 20.000
kötet magyar, német, román francia és angol könyv között válogathatnak

„DANTE”

kölcsönkönyvtár olvasói.

az „Uj Kelet“ előfizetői

ezen hatalmas kölcsönkönyvtári anyagot igénybe vehetik és a havi 60 lej előfizetési díj helyett csupán 40 lej kell fizetniük egy hónapra, amiért vashatja a világirodalom leghíresebb műveit, a külföldi, vagy erdélyi könyvpiac legújabb szenzációit, a klasszikus irodalom legkiválóbb remekait. A könyvek korlátlanul cserélhetők. Nagy-Románia minden részére naponta postai továbbítjuk a kölcsönkönyveket 50 szalékkal redukált postai tarifa mellett.

Prospektus ingyen

„Dante“ kölcsönkönyvtár
Cluj Strada Jorga (Jókai-utca) 5. szán

November 15-én ismét megnyílik a

Park-Szanatórium

gőz- és kádfürdője.

A gőzfürdő nyitva van férfiaknak szerdán, szombaton egész nap és vasárnap délig. Nőknek kedden, csütörtökön és pénteken egész nap. **Kádfürdő állandóan nyitva.** Ezenkívül szénsav, kén, só, hab, gyógynövény és iszapfürdő állandó rendelkezésre

Park fürdő, Cluj Monostori-ut 64

IX. év March...
Az Uj Kelet az egyet és bánati zsidóság napilapja...
Gikkeink utánnor forrás megjelölésév meg.
Két diktátor e...
Két dudás a krónzerint még sohase sárdában. Szinte tö principium, hogy itja a másikat a cgyan törvényszerűvé rénkban az, hog párt a szabad közlapiján kisemmizi a pártot. Még eddig hogyha egyidőben lakulás is működöt zsidóknak ment szíront az antiszem zúrták ki.
Grigore Filipes tetlen temperamentum gondolt antisz hidő a diktatura sz hangoztatni s e cé igát megalakította. gondolt diktaturára. lének általa képe a érdekében az an alakította. És így a két politikai alakul késebb formában m ett. Filipescu dikta pedig zsidókat nem a kéreéseikben, hanem különböztek egymás pecsu bojárhoz illő a szavazók, és által rizmussal szemben. fesszor eleinte a s zezett népszerűség hatalomnak arra a kedni, ahonnan az alattvalóival tetszés volna.
Igen ám, de baj két választás alkalm a szavazatok követ Cuza professzor és tén. Antiszemita... ven, csak az „Abst és akkor Cuza pro san és igen helyese jutott, hogy a dem mentarizmus eszkö t programjának n egyetlen ut, amely maradt: a diktatura. Nos, a diktaturá cu is akarja. Sőt akarta. Cuza tehát adjutansa, Vlades közeledést keresett proféta valahogyan ha kettőn akarjuk talán meg lesz. É a zsidókat elintéz héz feladatát. Vlad zott a Vlad Tepes lésein hirdette a z lalatosképen azon ifakadásokat m end követte a V em, és a veze ükön, kinosan f zalahányszor Vlad dó veszedelemtől d dig a legelső alk ra, hogy végetvess köré font antiszen ugyan, — irta eg édesgeti táborába a legveszélyesebb ja, ha valaki e na és más vallású diá formájában képzelt A válasz nem k ur kilépett a ligábó tott ki „A pájesze címmel, amelyben minthogy Románia szedelmé a zsidó k Filipescu, a Banc